

Projekt

z dnia 14 lipca 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY GRĘBOCICE**

z dnia 7 lipca 2026 r.

w sprawie przyjęcia „Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” za lata 2023-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r., poz. 662), art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2025 r., poz. 647) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” za lata 2023-2024, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grębocice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Marek Pakiet

RAPORT Z REALIZACJI

„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY GRĘBOCICE NA LATA 2021 – 2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028”

ZA LATA 2023 – 2024

Grebowice, 2026

Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja
43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98
biuro@eko-precyzja.eu

Spis treści

Wykaz skrótów.....	4
1. Wstęp.....	5
1.1. Podstawa prawna.....	5
1.2. Okres sprawozdawczy	5
1.3. Źródła danych	5
1.4. Zakres opracowania	6
2. Charakterystyka gminy Grębocice	6
2.1. Położenie	6
2.2. Komunikacja.....	8
2.3. Demografia	11
2.4. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna.....	14
2.5. Klimat.....	15
2.6. Gleby.....	17
2.7. Wody powierzchniowe i podziemne.....	18
2.8. Rzeźba terenu i budowa geologiczna	22
2.9. Zasoby geologiczne	22
2.10. Formy ochrony przyrody.....	24
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Grębocice	32
3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza	32
3.2. Ochrona przed hałasem	45
3.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.....	47
3.4. Gospodarowanie wodami	49
3.5. Gospodarka wodno-ściekowa	54
3.6. Zasoby geologiczne	57
3.7. Gleby.....	59
3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów.....	61
3.9. Zasoby przyrodnicze	65
3.10. Zagrożenia poważnymi awariami	69
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	71
5. Ocena systemu monitoringu	73
Podsumowanie.....	76
Spis tabel.....	79
Spis rysunków.....	80

Wykaz skrótów

b.d.	brak danych
ASGOK	Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi
EFRR	Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
FDS	Fundusz Dróg Samorządowych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IUNG PIG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy
JCW	Jednolita część wód
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KPGO	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPZPO	Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów
MPA	Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu
MSC	Miejscowość
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POLIŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POKzA	Program Oczyszczania Kraju z Azbestu
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
GPSZOK	Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RWMŚ	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
UE	Unia Europejska
URE	Urząd Regulacji Energetyki
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZDP	Zarząd Dróg Powiatowych
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZGK	Zakład Gospodarki Komunalnej
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 t.j.), organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza, co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice przyjęty Uchwałą Nr XXXII/225/2021 Rady Gminy Grębocice z dnia 26 stycznia 2021 r. stanowił podstawę realizacji działań w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy w analizowanym okresie. Jego wdrażanie miało na celu poprawę stanu środowiska naturalnego oraz efektywne zarządzanie zasobami środowiskowymi. Niniejszy Raport został sporządzony w celu oceny stopnia realizacji zadań i celów określonych w ww. Programie Ochrony Środowiska. Dokument zawiera analizę podjętych działań, osiągniętych efektów oraz poniesionych nakładów finansowych związanych z realizacją programu.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programie, określonych dla gminy Grębocice.

Raport obejmuje okres **od 1 stycznia 2023 do 31 grudnia 2024 r.**

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z:

- Urzędu Gminy Grębocice;
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Dolnośląski Oddział Regionalny;
- Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu;
- Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu;
- Państwowego Instytutu Geologicznego we Wrocławiu;
- Polskiej Spółki Gazownictwa, Oddział Zakład Gazowniczy we Wrocławiu;
- Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie we Wrocławiu;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu;
- Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska we Wrocławiu;
- Okręgowego Urzędu Górniczego we Wrocławiu;
- Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej;
- Nadleśnictwa Głogów;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego we Wrocławiu;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu;
- Związku Gmin Zagłębia Miedziowego;
- Zakładu Usług Komunalnych w Grębocicach.

1.4. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

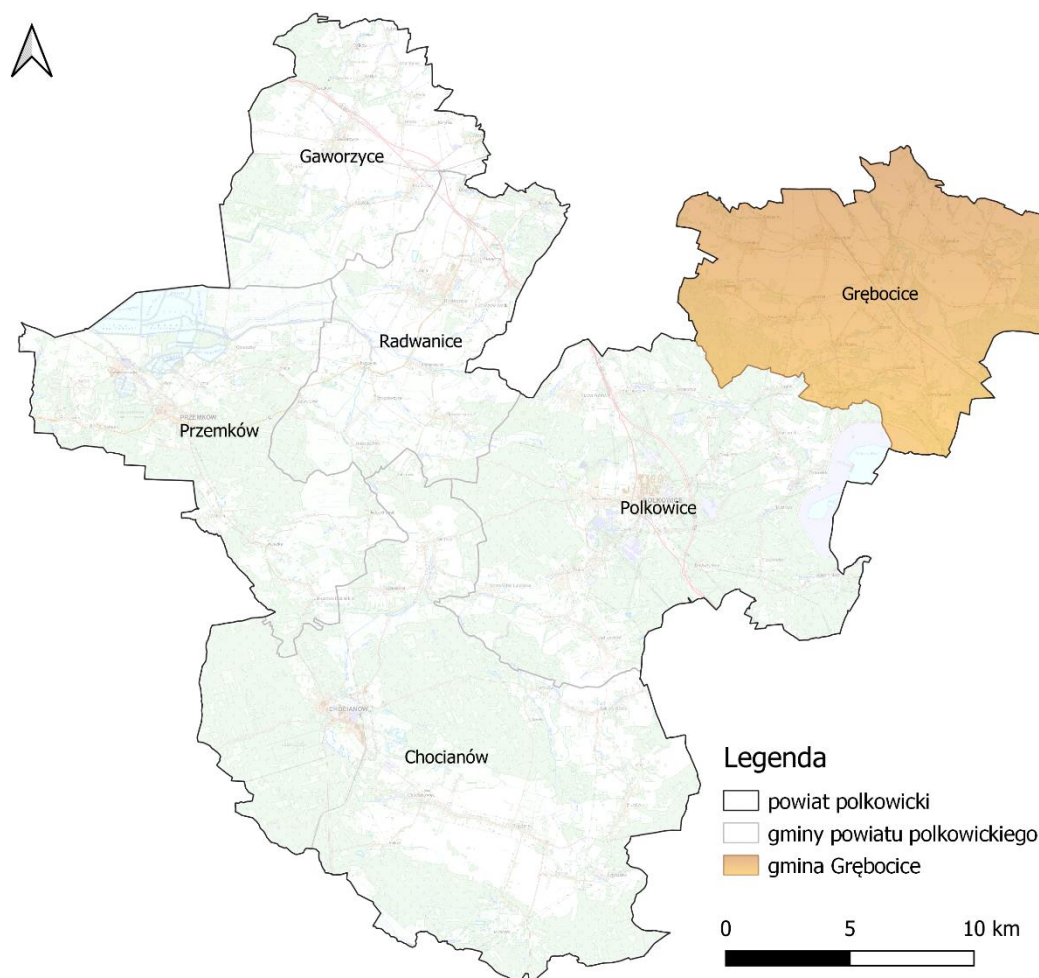
- Charakterystyka gminy Grębocice;
- Zakres realizacji Programu;
- Ocena realizacji Programu;
- Ocena systemu monitoringu;
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka gminy Grębocice

2.1. Położenie

Gmina Grębocice położona jest w północnej części woj. dolnośląskiego. Obejmuje obszar 121,70 km². Graniczy od północy z gminami Głogów i Pęcław, od wschodu z gminą Rudna, od południowego zachodu z gminą Polkowice oraz od zachodu z gminą Jerzmanowa.

Na terenie gminy znajduje się 21 miejscowości w tym 17 sołectw: Bucze, Duża Wólka, Grębocice, Grodowiec, Grodziszczce, Krzydłowice, Kwielice, Obiszów, Ogorzelec, Proszyce, Retków, Rzeczyca, Stara Rzeką, Szymocin, Trzęsów, Wilczyn, Żabice i 3 osady: Czerńczyce, Świnino i Proszówek oraz przysiółek Bieńków.

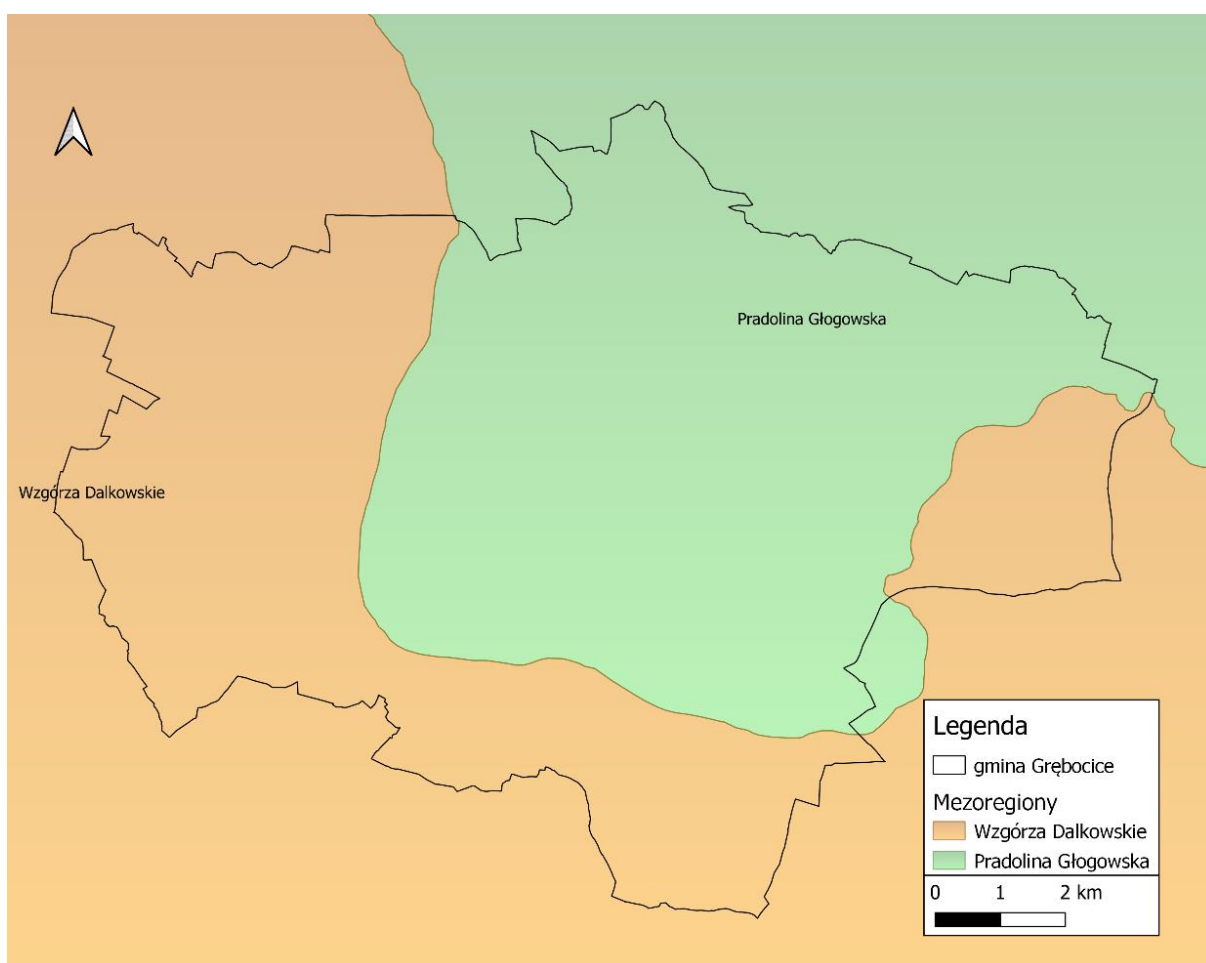
Rysunek 1. Gmina Grębocice na tle powiatu polkowickiego

źródło: opracowanie własne

Obszar gminy pod względem ukształtowania terenu dzieli się na część płaską, nizinną tj. mezoregion Pradoliny Głogowskiej oraz część pagórkowatą (wzgórza) tj. mezoregion Wzgórz Dalkowskie.

Według fizyczno-geograficznej regionalizacji wg prof. Solona (2018 r.) Gmina Grębocice umiejscowiona jest w następujących jednostkach:

1. Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa
 - Prowincja Niż Środkowoeuropejski:
 - Podprowincja Niziny Środkowopolskie:
 - Makroregion Obniżenie Milicko-Głogowskie:
 - Mezoregion Pradolina Głogowska;
 - Makroregion Wał Trzebnicki:
 - Mezoregion Wzgórz Dalkowskie.

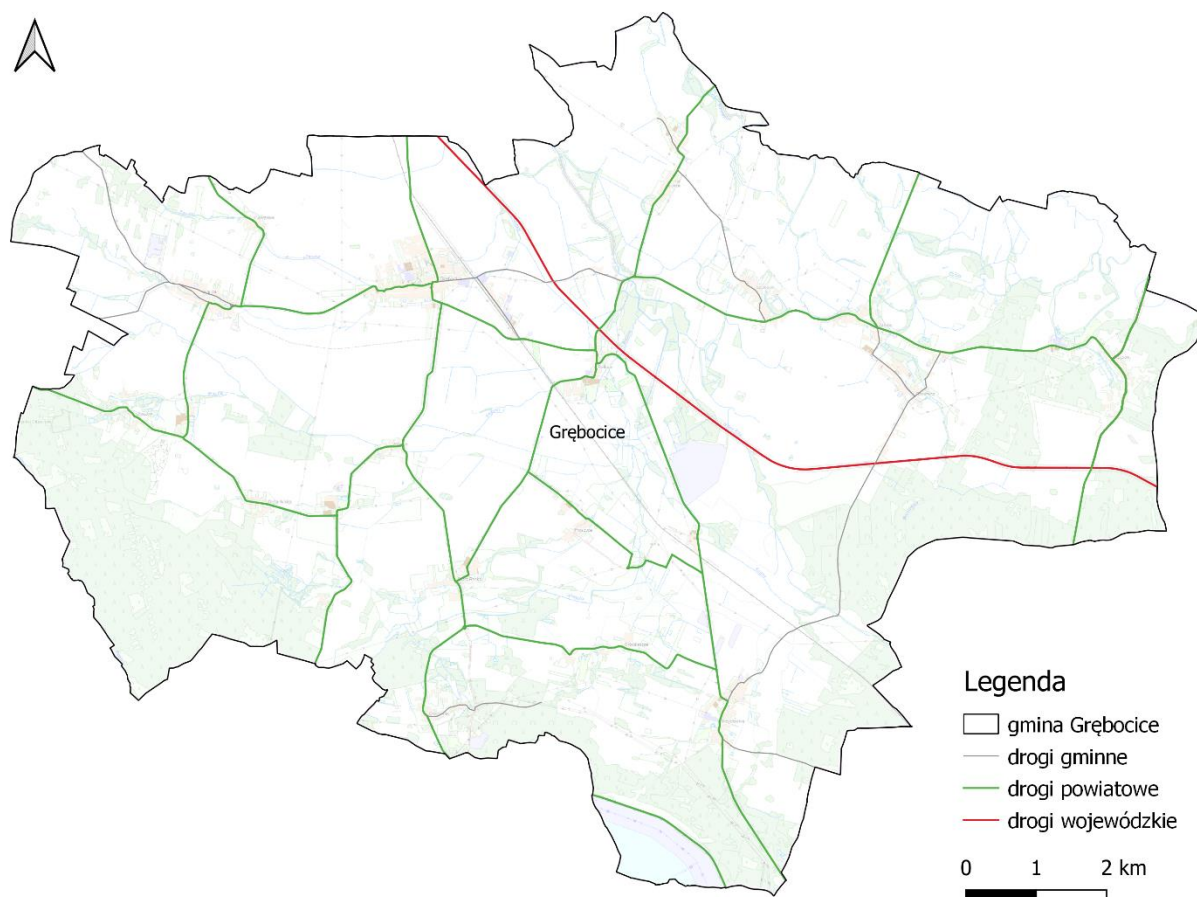

Rysunek 2. Położenie Gminy Grębocice na tle regionów fizycznogeograficznych
źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

2.2. Komunikacja

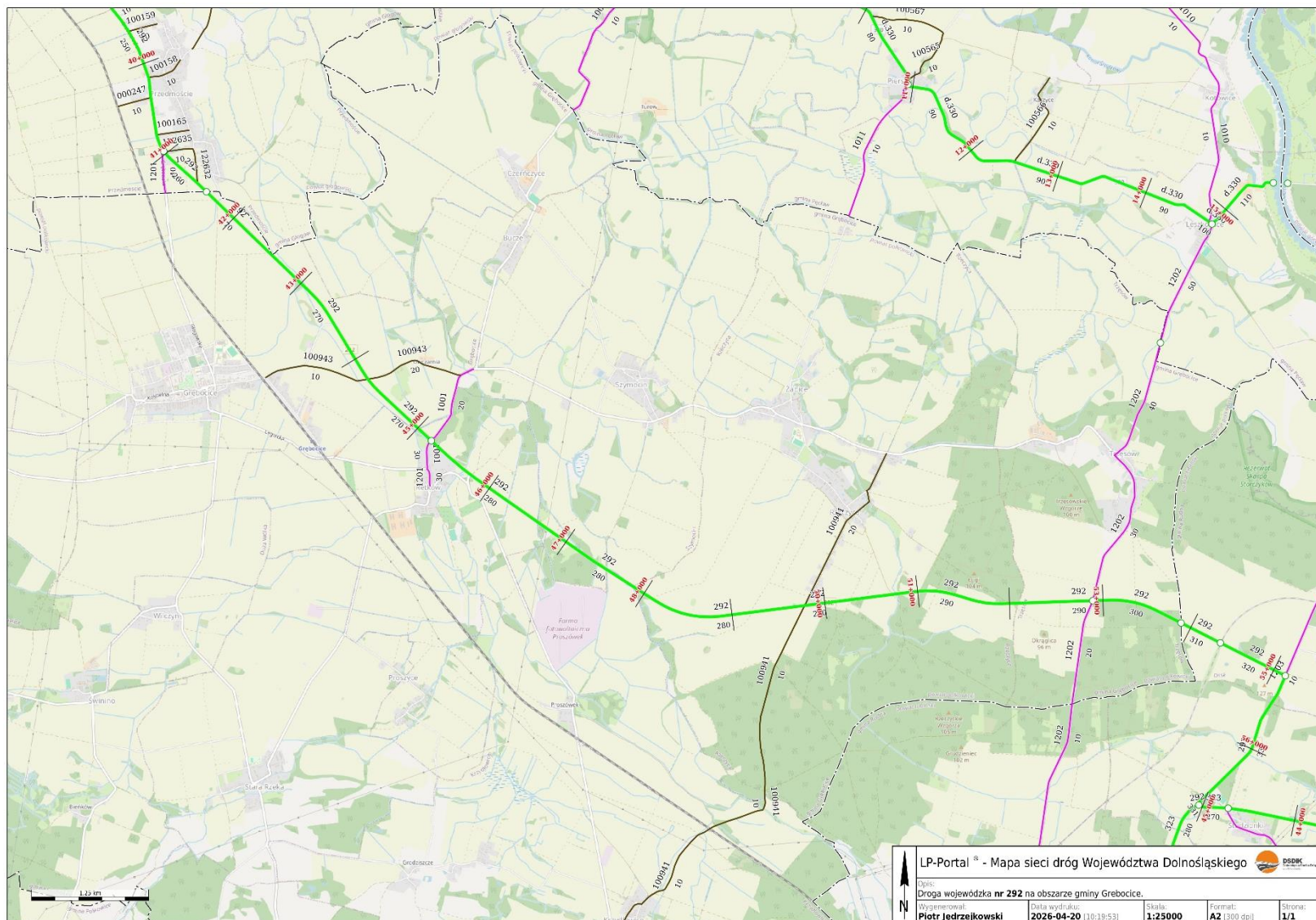
Sieć komunikacyjna gminy współtworzona jest przede wszystkim przez transport drogowy. Układ drogowy na terenie gminy Grębocice tworzą:

- droga wojewódzka nr DW292 o długości 12,290 km.
- drogi powiatowe o łącznej długości 68,464 km:
 - nr. 1001D o długości 10,885 km;
 - nr. 1011D o długości 2,358 km;
 - nr. 1013D o długości 2,361 km;
 - nr. 1128D o długości 7,571 km;
 - nr. 1130D o długości 1,721 km;
 - nr. 1131D o długości 7,384 km;
 - nr. 1132D o długości 3,925 km;
 - nr. 1133D o długości 3,935 km;
 - nr. 1134D o długości 4,239 km;
 - nr. 1136D o długości 8,890 km;
 - nr. 1201D o długości 11,005 km;
 - nr. 1202D o długości 4,190 km.
- drogi gminne.

Rysunek 3. Układ głównych dróg na terenie gminy Grębocice

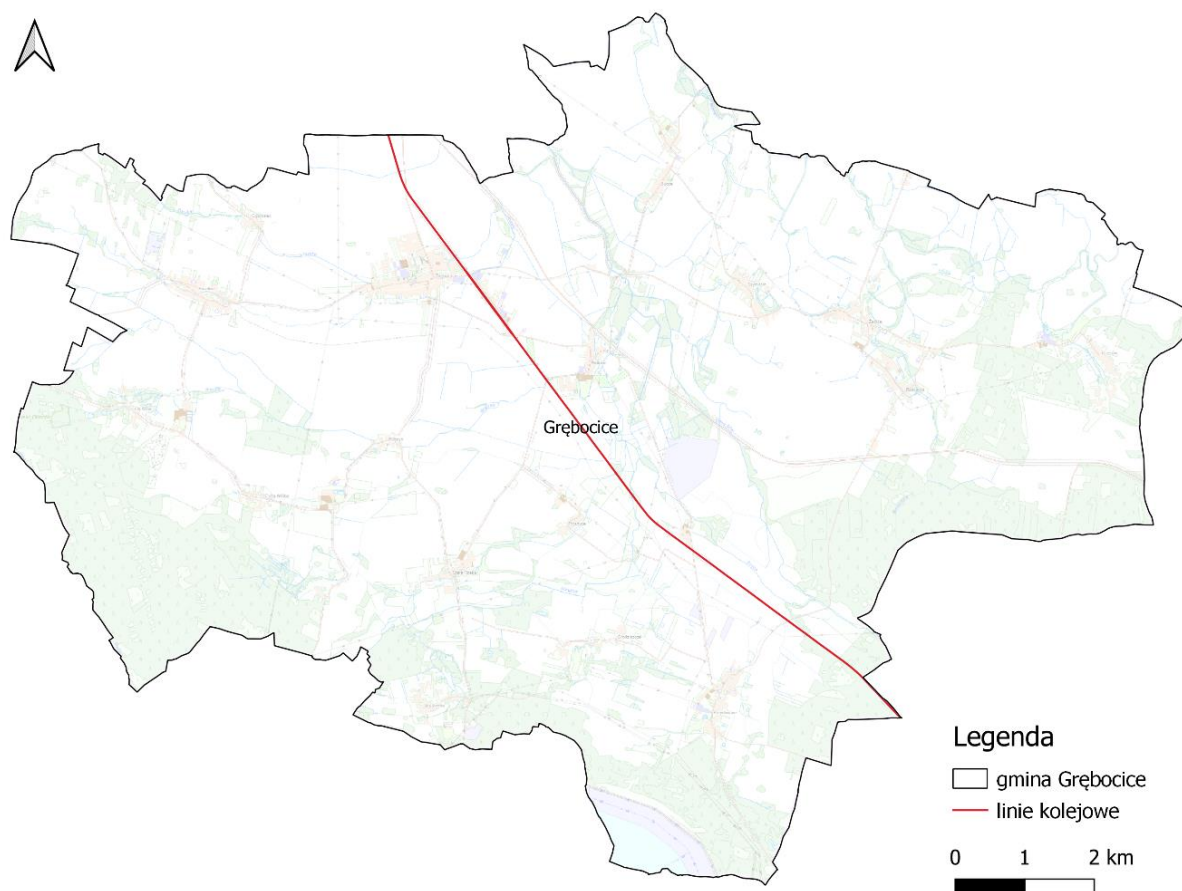
źródło: opracowanie własne

Rysunek 4. Droga wojewódzka nr 292 na obszarze gminy Grębocice

źródło: dsdikwroclaw.lp

Przez Gminę Grębocice przebiega jedna linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław Główny -
Szczecin Główny.

Rysunek 5. Linia kolejowa na terenie gminy Grębocice
źródło: opracowanie własne

2.3. Demografia

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2024 r. gminę Grębocice zamieszkiwało 5 299 osób, z czego 2 691 stanowili mężczyźni, natomiast 2 608 kobiety. Powierzchnia gminy wynosi 121,70 km², co wraz z liczbą zamieszkujących go ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 43,5 os./km².

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.12.2024 r.)

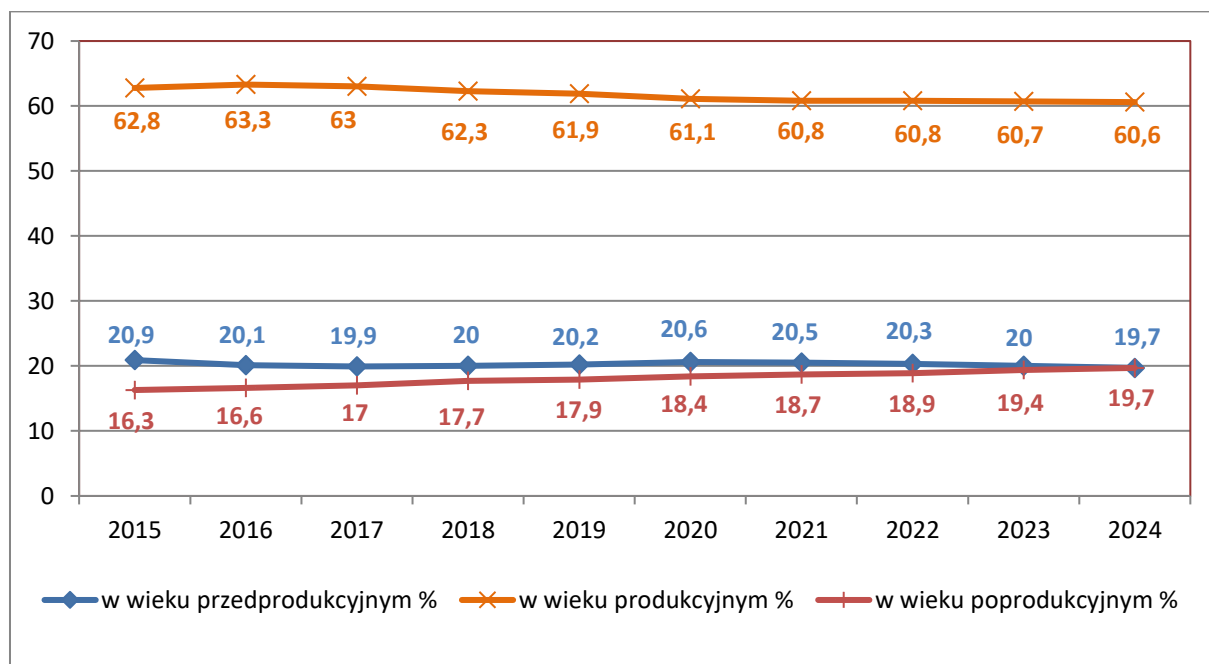
Wskaźnik	Jednostka	Wartość		
		2022	2023	2024
Ludność według miejsca zameldowania				
Liczba ludności (ogółem)	osoba	5 293	5 294	5 299
Liczba mężczyzn	osoba	2 676	2 680	2 691
Liczba kobiet	osoba	2 617	2 614	2 608
Wskaźnik ludności w mieście				
Saldo migracji wewnętrznych	osoba	61	40	24
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	osoba	11,5	7,6	4,5
Saldo migracji zagranicznych	osoba	4	0	2
Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności	osoba	0,76	0,00	0,38
Ludność na 1 km ²	osoba	43,5	43,5	43,5
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	5,7	0,2	0,9
Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem				
W wieku przedprodukcyjnym	%	20,3	20,0	19,7
W wieku produkcyjnym	%	60,8	60,7	60,6
W wieku poprodukcyjnym	%	18,9	19,4	19,7

źródło: GUS, Stan, Ruch naturalny i wędrownikowy ludności w roku według podziału administracyjnego

Tabela 2. Procesy demograficzne w gminie Grębocice w latach 2014 - 2024

Rok	Liczba ludności	Saldo migracji wewnętrznych	Saldo migracji zagranicznych	Przyrost naturalny
2014	5 353	0	-2	-
2015	5 403	23	0	-
2016	5 374	4	-3	-19
2017	5 387	7	0	15
2018	5 367	-11	0	-8
2019	5 402	36	3	-8
2020	5 280	52	1	-25
2021	5 263	7	0	-36
2022	5 293	61	4	-8
2023	5 294	40	0	-21
2024	5 299	24	2	-27

źródło: GUS, Stan, Ruch naturalny i wędrownicowy ludności w roku według podziału administracyjnego

Rysunek 6. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

źródło: GUS, opracowanie własne

Z powyższych zestawień wynika, że liczba ludności w ostatnich latach systematycznie spada. Zaobserwować można również starzenie się społeczeństwa przejawiające się w zwiększającej się dynamicznie populacji osób w wieku poprodukcyjnym. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie gminy Grębocice zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Grębocice

Wskaźnik	Jednostka miary	2022	2023	2024
Bezrobotni zarejestrowani wg płci				
Ogółem	osoba	158	129	125
Mężczyźni	osoba	59	55	44
Kobiety	osoba	99	74	81
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
Ogółem	%	4,9	4,0	3,9
Mężczyźni	%	3,4	3,2	2,5
Kobiety	%	6,8	5,1	5,5

źródło: GUS

2.4. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

W 2024 roku łączna długość sieci kanalizacji wynosiła 103,0 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych jest 5 278 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z kanalizacji sanitarnej w 2024 roku korzystało 99,6 % ludności. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy kształtuje się na dobrym poziomie i sukcesywnie się rozwija.

Tabela 4. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Grębocice

Parametr	J.m.	2022	2023	2024
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	102,8	102,9	103,0
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 199	1 222	1 254
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	152,6	153,0	147,0
Ścieki oczyszczane odprowadzone	dam ³	152,0	145,0	147,0
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	5 271	5 272	5 278
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	99,6	99,6	99,6

źródło: GUS

W 2024 roku łączna długość sieci wodociągowej wynosiła 97,9 km. Do sieci wodociągowej podłączonych jest 1 307 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z sieci wodociągowej w 2024 roku korzystało 99,9 % ludności. Sieć wodociągowa na terenie gminy kształtuje się na dobrym poziomie i sukcesywnie się rozwija.

Tabela 5. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Grębocice

Parametr	J.m.	2022	2023	2024
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	km	92,0	97,6	97,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 273	1 293	1 307
Woda dostarczona	dam ³	181,3	175,7	171,2
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	166,0	164,2	157,8
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	31,4	31,0	29,7
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	99,9	99,9	99,9

źródło: GUS

2.5. Klimat

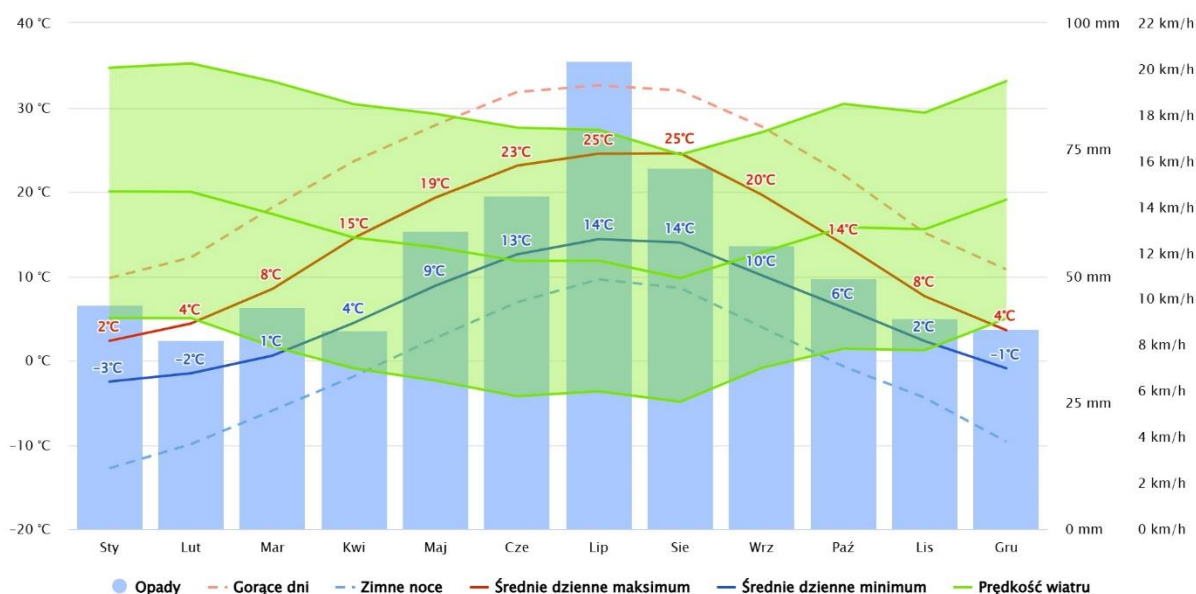
Gmina Grębocice, położona w województwie dolnośląskim, charakteryzuje się umiarkowanym klimatem przejściowym, typowym dla zachodniej części Polski. Warunki klimatyczne cechują się wyraźną sezonowością temperatur powietrza oraz stosunkowo równomiernym rozkładem opadów w ciągu roku, z maksimum przypadającym na okres letni.

Średnia dzienna temperatura maksymalna waha się od około 2°C w styczniu do 25°C w lipcu i sierpniu. Z kolei średnia dzienna temperatura minimalna wynosi od około -3°C w styczniu do 14°C w lipcu i sierpniu. Oznacza to, że na terenie gminy występują stosunkowo łagodne zimy oraz ciepłe lata, sprzyjające prowadzeniu działalności rolniczej i gospodarczej.

Pod względem opadów atmosferycznych najbardziej wilgotnym miesiącem jest lipiec, kiedy średnia miesięczna suma opadów osiąga około 90 mm. Wysokie wartości opadów notowane są również w czerwcu i sierpniu. Najniższe sumy opadów występują natomiast zimą oraz wczesną wiosną i wynoszą około 35-45 mm miesięcznie. Taki rozkład opadów jest korzystny dla wegetacji roślin, ponieważ największa ilość wody przypada na okres intensywnego wzrostu upraw.

Grębocice

51.60°N, 16.17°E (85 m n.p.m.),
Model: ERA5T.

Rysunek 7. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Grębocice

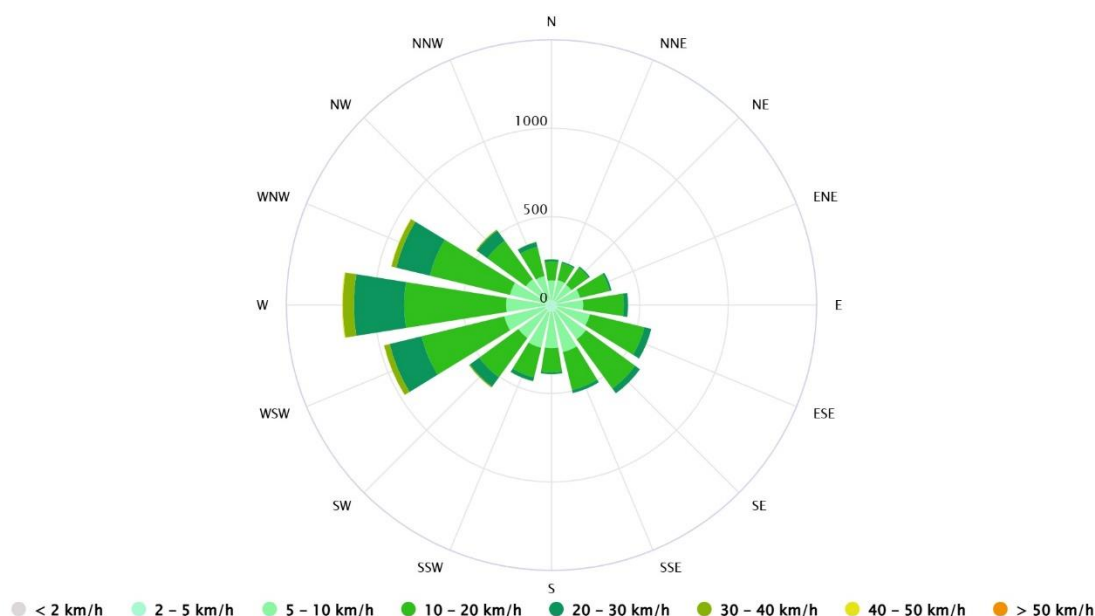
źródło: www.meteoblue.com

Warunki wiatrowe na obszarze gminy Grębocice są zdominowane przez wiatry wiejące z kierunków zachodnich i południowo-zachodnich. Najczęściej osiągają one prędkości od 10 do 30 km/h, przy czym największy udział mają wiatry o prędkości 10-20 km/h. Wiatry silniejsze, przekraczające 30 km/h, występują sporadycznie. Dominacja wiatrów zachodnich jest charakterystyczna dla tej części kraju i związana jest z oddziaływaniem mas powietrza napływających znad Atlantyku. Warunki te sprzyjają przewietrzaniu obszaru gminy oraz ograniczaniu lokalnych zanieczyszczeń powietrza.

Ogół warunków klimatycznych gminy Grębocice można ocenić jako korzystny zarówno dla rozwoju rolnictwa, jak i dla funkcjonowania mieszkańców, ze względu na stosunkowo łagodne zimy, ciepłe lata oraz umiarkowane warunki wiatrowe.

Grębocice

51.60°N, 16.17°E (85 m n.p.m.).
Model: ERA5T.

Rysunek 8. Róża wiatrów gminy Grębocice

źródło: www.meteoblue.com

Postępujące w ostatnich latach zmiany klimatu dotyczą przede wszystkim globalnego ocieplenia i wzrostu natężenia ekstremalnych zjawisk pogodowych. Tendencje te wiążą się w dużej mierze z globalnym rozwojem gospodarczym. Społeczność międzynarodowa, w tym w szczególności Unia Europejska, podejmuje szereg działań w zakresie przeciwdziałania niekorzystnym zmianom klimatu. Polska jako członek Unii Europejskiej, również zobowiązuje się do podjęcia działań zapobiegających zmianom klimatu, w tym przede wszystkim dokonania transformacji przemysłu w kierunku obniżenia emisji tzw. gazów cieplarnianych, głównie dwutlenku węgla (CO₂).

Zmiany klimatu wywierają istotny wpływ na dostawy energii. Ograniczenie działalności elektrowni opartych na spalaniu węgla i przejście w kierunku zwiększenia udziału OZE w produkcji energii powoduje uzależnienie od ogólnie rozumianej pogody (np. siła wiatru i promieniowanie słoneczne). Uzależnienie to generuje wyzwania w zakresie ciągłości dostaw energii. W Polsce natomiast dominują wciąż elektrownie węglowe, które jednak także nie są odporne na nietypowe zjawiska pogodowe, w tym w szczególności na długotrwałe susze oraz na fale upałów. Związane jest to z procesem chłodzenia. Dodatkowo w okresach wyższych temperatur letnich wzrasta popyt na energię elektryczną ze względu na coraz większą liczbę użytkowanych energochłonnych urządzeń klimatyzacyjnych.

2.6. Gleby

Klasy bonitacyjne gleb ornych sieci monitoringu chemizmu gleb:

- **klasy I** - gleby orne najlepsze. Są to gleby położone w dobrych warunkach fizjograficznych, najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, posiadają dobrą naturalną strukturę, są łatwe do uprawy (czynne biologicznie, przepuszczalne, przewiewne, ciepłe, wilgotne);
- **klasy II** - gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne (lub nieco gorsze) jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych lub mają gorsze warunki fizyczne, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I;
- **klasy III (IIIa i IIIb)** - gleby orne średnio dobre. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne, występują w mniej korzystnych warunkach fizjograficznych. Odnaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji;
- **klasy IV (IVa i IVb)** - gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Są mało przewiewne, zimne, mało czynne biologicznie. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych (zbyt podmokłe lub przesuszone);
- **klasy V** - gleby orne słabe, są ubogie w substancje organiczne, mało żyzne i nieurodzajne, do tej klasy zaliczamy również gleby położone na terenach nie posiadających melioracji albo takich, które do melioracji się nie nadają;
- **klasy VI** - gleby orne najslabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Na terenie gminy Grębobocice dominują gleby I - IV klasy bonitacyjnej.

Użytki rolne na terenie gminy Grębobocice stanowią 72,55% całego obszaru gminy.

Na terenie gminy Grębobocice znajduje się punkt objęty badaniami Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski prowadzonymi przez IUNG w Puławach przy współpracy Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jest on zlokalizowany w miejscowości Grębobocice.

2.7. Wody powierzchniowe i podziemne

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w myśl polskiego prawa, zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (2000/60/WE) jest Jednolita Część Wód (JCW). Jednolite części wód dzielimy na Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) i Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd).

Wody powierzchniowe

Jednolita część wód powierzchniowych - rozumie się przez to oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak:

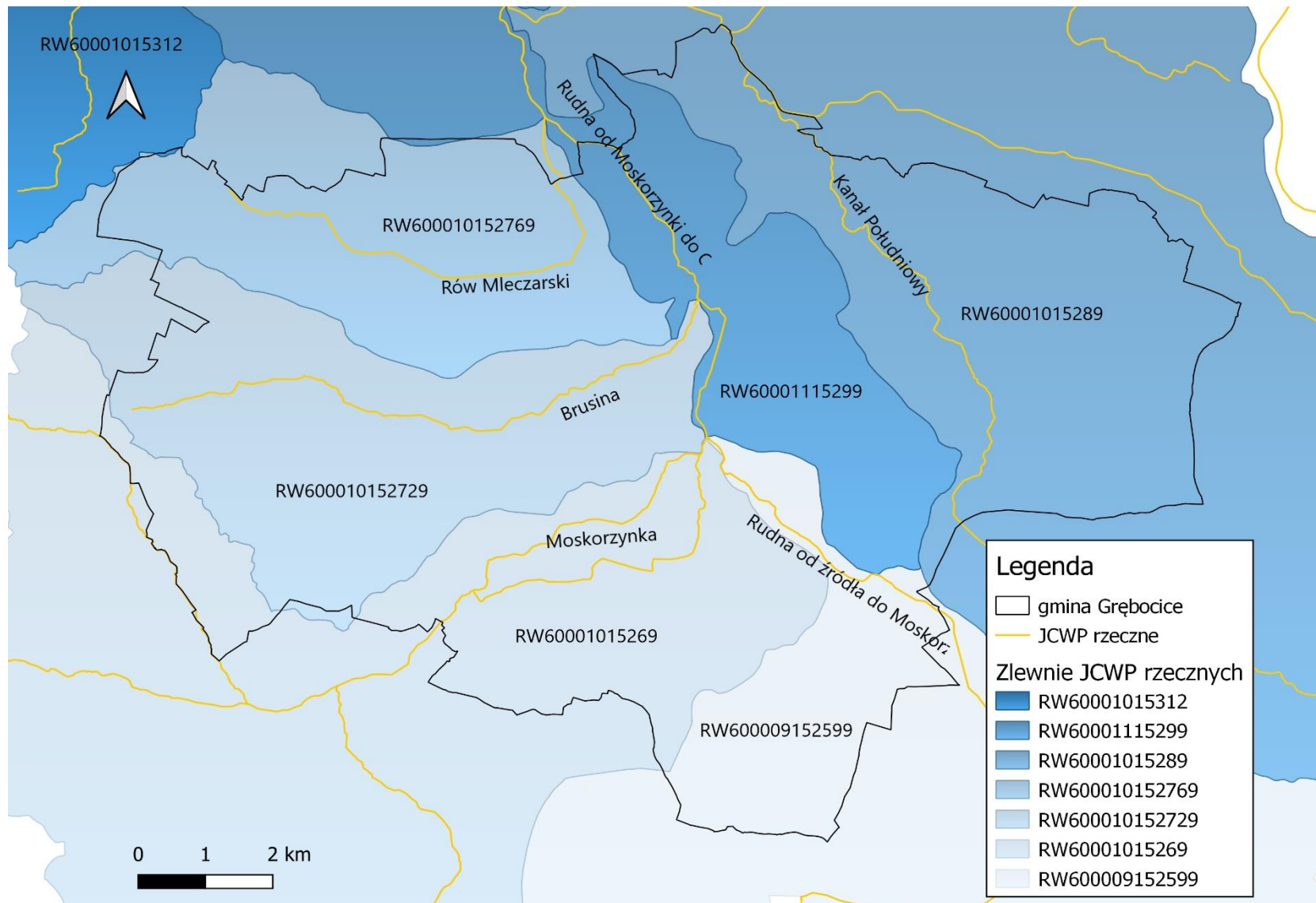
- jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny;
- sztuczny zbiornik wodny;
- struga, strumień, potok, rzeka i kanał lub ich części;
- morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Obszar Gminy Grębocice leży w zlewniach 7 następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP).

Tabela 6. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Grębocice

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW60001015269	Moskorzynka
RW60001015289	Kanał Południowy
RW60001115299	Rudna od Moskorzynki do Odry
RW600010152729	Brusina
RW60001015312	Kanał Głogowski
RW600010152769	Rów Mleczarski
RW600009152599	Rudna od źródła do Moskorzynki

źródło: karty.apgw.gov.pl

Rysunek 9. JCWP na tle gminy Grębocice

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Wody podziemne

- **Jednolita część wód podziemnych** - rozumie się przez to określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Zgodnie z obowiązującym podziałem jednolitych części wód podziemnych, teren gminy Grębocice związany jest z obszarem 1 JCWPd: PLGW600078.

Tabela 7. Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Grębocice

Numer JCWPd	78
Powierzchnia [km²]	1730,70
Dorzecze	Odra
Region wodny	Środkowej Odry
Główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni)	Odra (I)
Obszar bilansowy	W-XI Przyodrze
Liczba pięter wodonośnych	2 – Piętro czwartorzędowe; – Piętro paleogeńsko-neogeńskie.

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

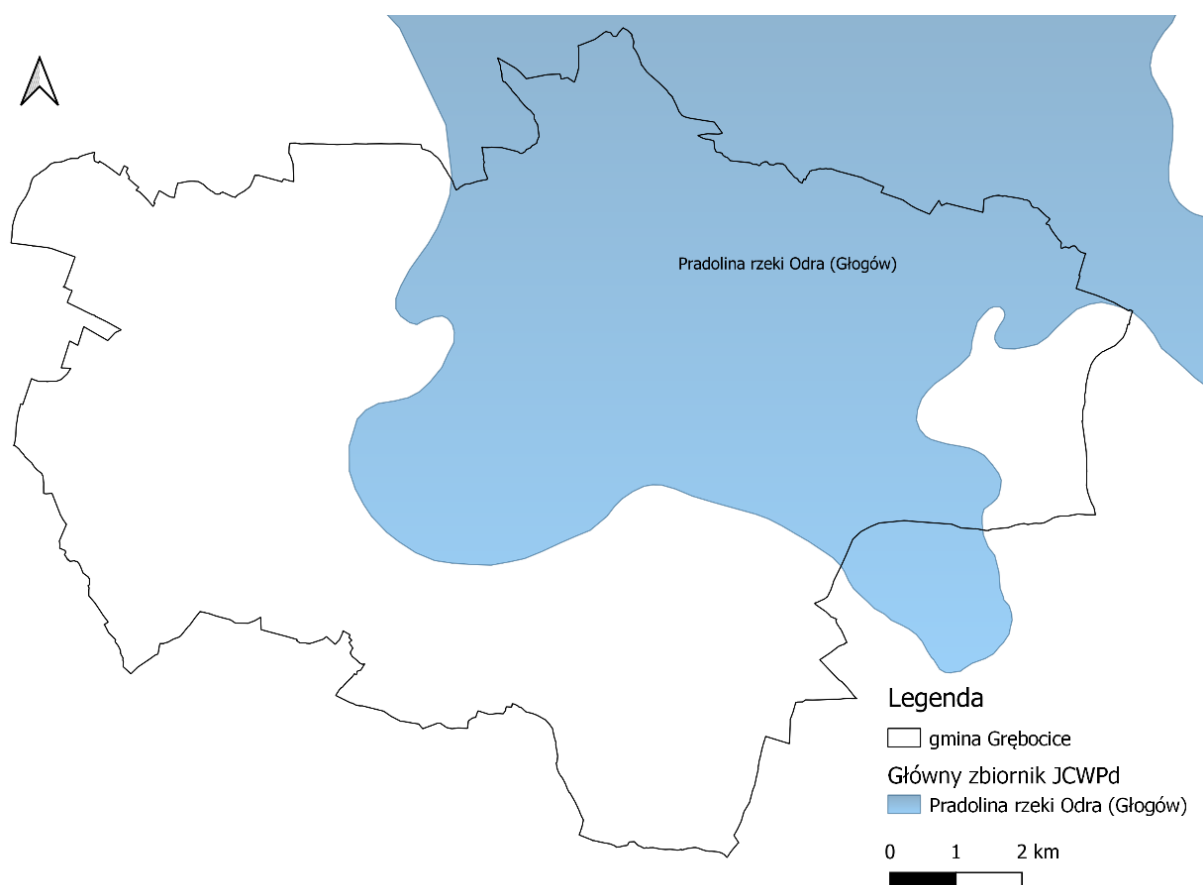
Rysunek 10. Gmina Grębocice na tle JCWPd

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Główny Zbiornik Wód Podziemnych

Część Gminy Grębocice leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 314 „Pradolina rzeki Odra (Głogów)”.

Główny zbiornik wód podziemnych nr 314 Pradolina rzeki Odra (Głogów) o powierzchni 115,12 km², jest położony w województwie dolnośląskim, na terenie części powiatów: głogowskiego, polkowickiego i lubińskiego. Zbiornik obejmuje część odcinka struktury pradolinnej Odry między Głogowem, Orskiem i Rudną. Graniczy bezpośrednio od północy z GZWP nr 302 Pradolina Barycz-Głogów (W) i od północnego wschodu z GZWP nr 303 Pradolina Barycz-Głogów (E). Związany jest z występowaniem piasków i żwirów fluwioglacjalnych, glacialnych i rzecznych zlodowaceń: południowo-, środkowopolskich i Wisły oraz holocenu. Miąższość utworów wodonośnych wykazuje zmienność w przedziale 20 - 100 m. Współczynnik filtracji wynosi od kilku do 50 m/d, a wodoprzewodność 48 - 1800 m²/d. Zwierciadło wody o charakterze swobodnym zalega płytko na głębokości 0,5 - 5 m, lokalnie głębiej. Zasilanie poziomu zbiornikowego odbywa się przede wszystkim na drodze infiltracji z opadów atmosferycznych, podrzędnie z bocznego dopływu rejonu Wzgórz Dalkowskich.

Rysunek 11. Gmina Grębocice na tle Zbiorników Wód Podziemnych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

2.8. Rzeźba terenu i budowa geologiczna

Pod względem tektonicznym obszar gminy należy do monokliny przedsudeckiej. Starsze kaledońskie podłoże zalega tu na głębokości około 1,5 km i zbudowane jest ze skał osadowych permu i triasu - piaskowców lub skał węglanowych - głównie cechsztynu i czerwonego spągowca, z którymi związane są łupki miedzionośne. Towarzyszą im inne surowce mineralne, w szczególności sól kamienna i anhydryt, a także metale - ołów, srebro i kobalt. Permskie i triasowe podłoże pokrywają osady trzeciorzędowe o miąższości do około 300 m. Tworzą je zarówno drobne piaski i żwiry, jak i mułki oraz ily lub osady piaszczystoilaste. Występują też pokłady burowęglowe. Trzeciorząd występuje tu na zmiennej głębokości - do 100 m ppt. Miejscami plioceńskie osady ilasto-piaszczyste wyłaniają się na powierzchni. Jest to jednak efektem zaburzeń tektonicznych, w wyniku których płyty podłoża trzeciorzędowego zostały oderwane i przemieszczane z późniejszymi osadami plejstoceńskimi.

2.9. Zasoby geologiczne

Na terenie gminy Grębocice, według stanu na 31.12.2025 r., udokumentowanych było 13 złóż kopalin. Dominującą grupę stanowią złoża rud miedzi (11 złóż), natomiast pozostałe dwa złoża to kruszywa naturalne (piaski i żwiry). Wśród złóż rud miedzi znajdują się złoża zagospodarowane, rozpoznane szczegółowo oraz skreślone z bilansu zasobów. Złoże kruszywa „Grodziszczce” jest rozpoznane szczegółowo, natomiast eksploatacja złoża „Ogorzelec” została zaniechana.

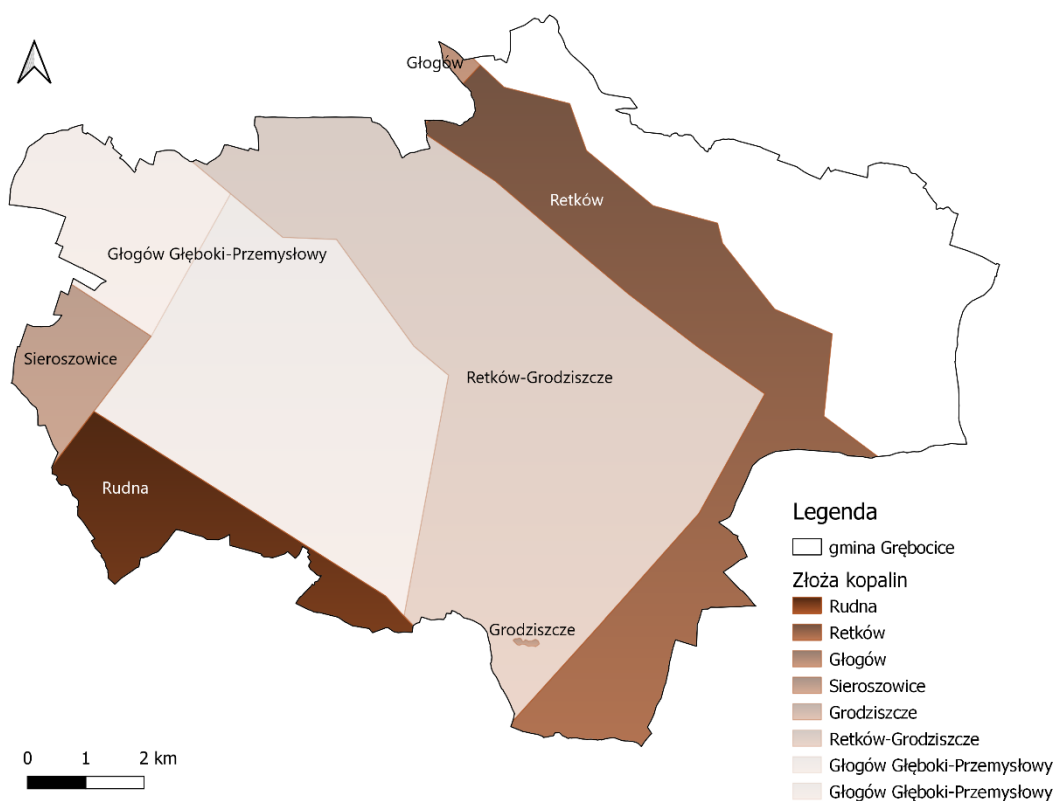
Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Grębocice przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8 Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Grębocice

Numer złoża	Nazwa złoża	Pow. [ha]	Stan zagospodarowania	Wydobycie(tys.t)	
				2023	2024
PIASKI I ŻWIRY					
KN 15831	Ogorzelec	4,7919	[Z] eksploatacja złoża zaniechana	-	-
KN 6229	Grodziszczce	3,7900	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	-	-
RUDY MIEDZI					
RM 6751	Retków	4 831,6400	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	-	-
RM 6437	Głogów	3 947,7200	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	-	-
RM 20858	Retków-Grodziszczce	5 138,0000	[R] złożo rozpoznane szczegółowo	-	-
RM 21	Głogów II	4 470,0000	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	-	-
RM 17	Głogów I	60,0000	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	-	-
RM 25	Żukowice-Jaczów	338,0000	[M] złożo skreślone z bilansu zasobów	-	-

Numer złoże	Nazwa złoże	Pow. [ha]	Stan zagospodarowania	Wydobycie(tys.t)	
				2023	2024
RM 28	Głogów III	1 796,0000	[M] złoże skreślone z bilansu zasobów	-	-
RM 26	Gawrony-Ścinawa	1 770,0000	[M] złoże skreślone z bilansu zasobów	-	-
RM 29	Sieroszowice	9 659,0000	[E] złoże zagospodarowane	10 408,65	10 244,26
RM 9748	Głogów Głęboki-Przemysłowy	5 602,0300	[E] złoże zagospodarowane	5 460,50	6 365,44
RM 24	Rudna	7 782,0000	[E] złoże zagospodarowane	5 109,92	4 380,56

źródło: Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy

Rysunek 12. Złóża zlokalizowane na terenie gminy Grębocice

źródło: opracowanie własne

2.10. Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Grębocice występują następujące formy ochrony przyrody:

- **Rezerwat przyrody:**
 - Uroczysko Obiszów;
 - Skarpa Storczyków.
- **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy:**
 - Grodowiec.
- **4 pomniki przyrody:**
 - Magdalem;
 - Dziadoszan;
 - Aleja Kasztanowa;
 - Janina.
- **1 użytek ekologiczny:**
 - Grodowiec.

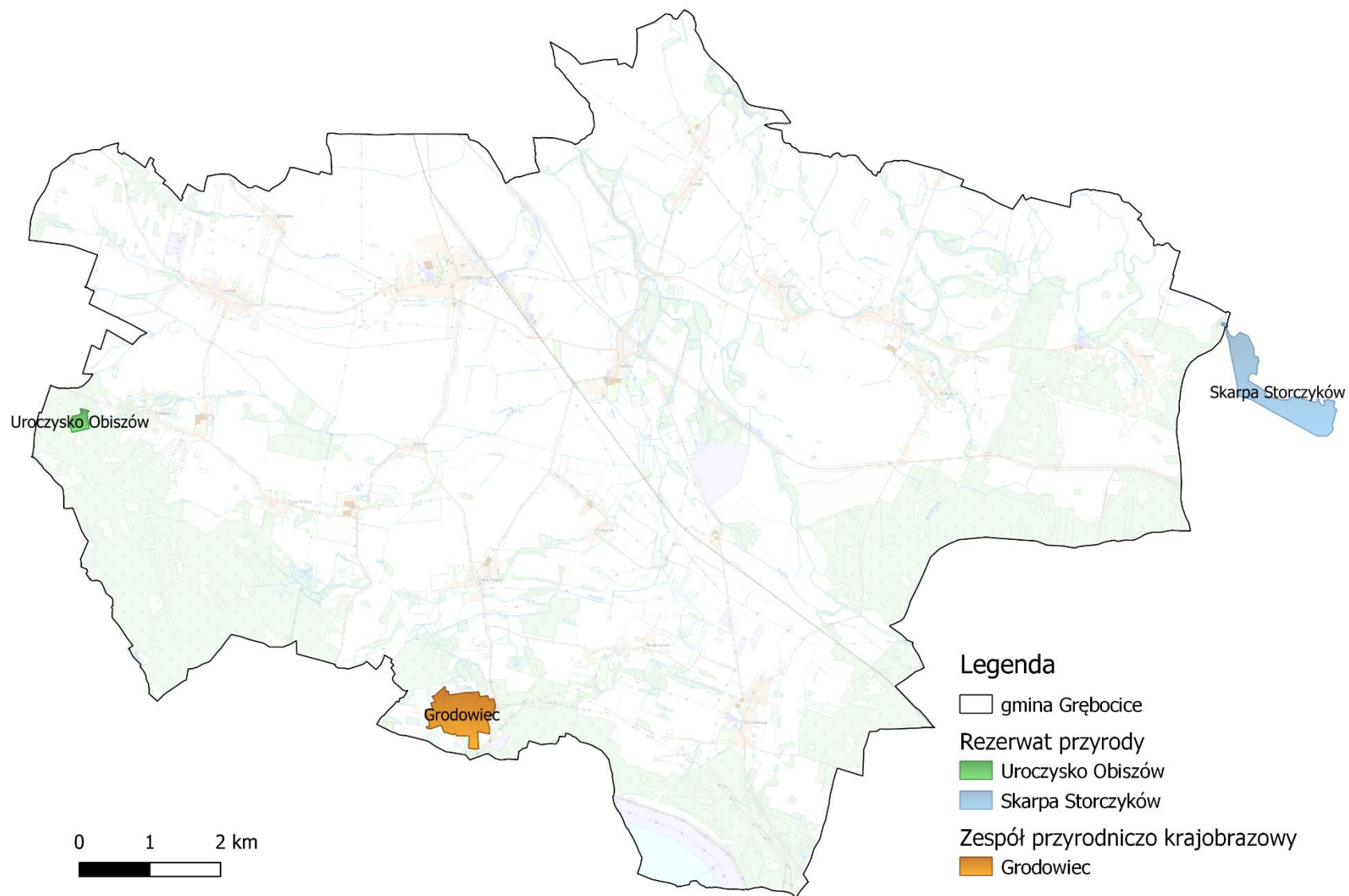
Rezerваты przyrody

Uroczysko Obiszów - Rezerwat przyrody „Uroczysko Obiszów” jest rezerwatem leśnym o powierzchni 6,28 ha. Został powołany do życia 25 sierpnia 1972 roku, w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o cechach zespołu naturalnego.

Skarpa Storczyków - Rezerwat przyrody „Skarpa Storczyków” jest rezerwatem leśnym o powierzchni 65,17 ha. Został powołany do życia 15 lutego 1994 roku, w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowiska lasów liściastych ze stanowiskami chronionych i rzadkich gatunków roślin, w tym kruszczyka połabskiego.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

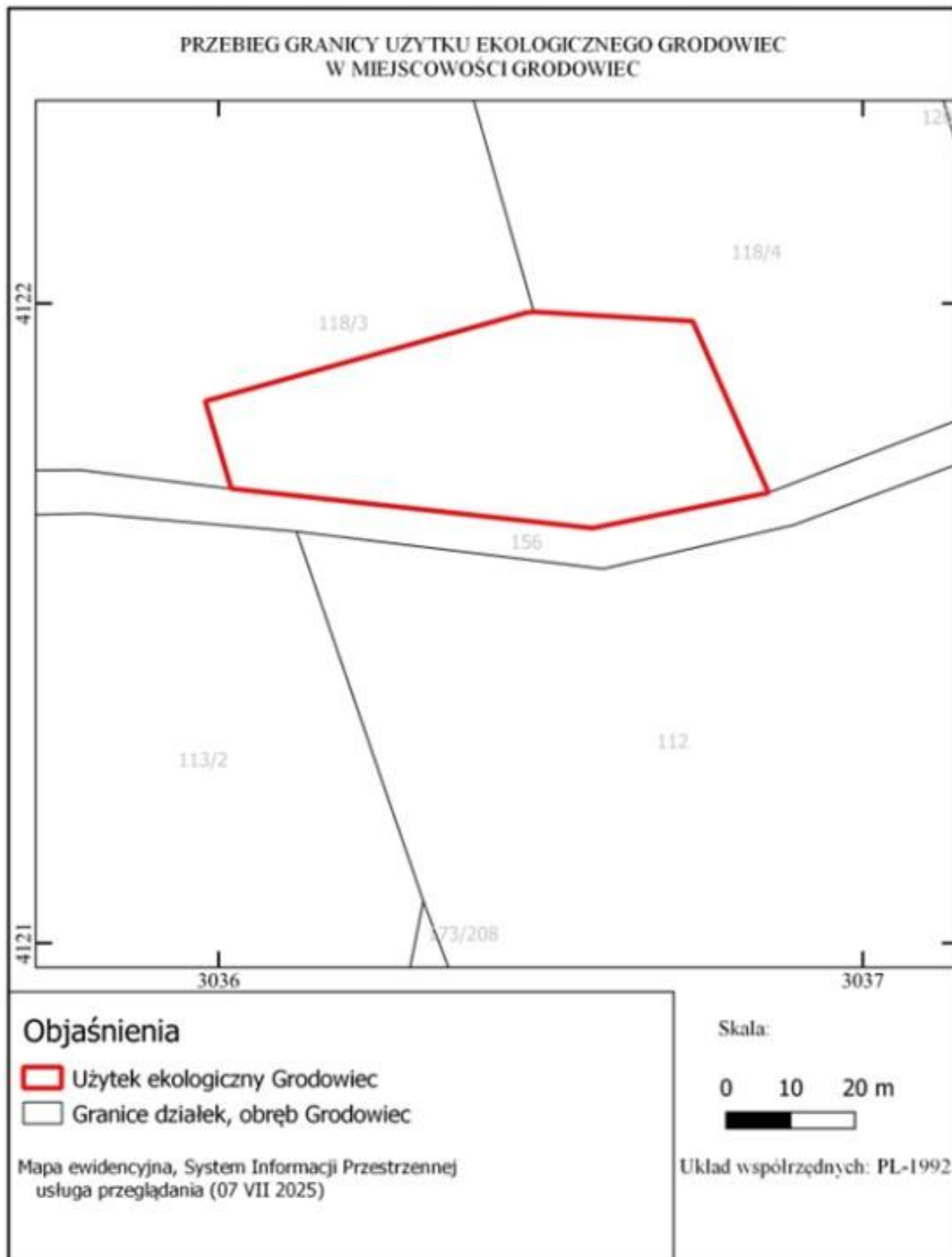
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Grodowiec” - Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Grodowiec” ma powierzchnię 50,45 ha. Został utworzony 1 stycznia 2000 roku w celu zachowania zabytków kultury oraz walorów przyrodniczych.

Rysunek 13. Rezerwat przyrody i Zespół przyrodniczo-krajobrazowy na terenie gminy Grębocice
źródło: opracowanie własne

Użytek ekologiczny

Stare wyrobisko poglinowe lub naturalna forma wąwozowa, o powierzchni 0,25 ha, pokryta gęstym zadrzewieniem i zakrzewieniem.

Rysunek 14. Przebieg granicy użytku ekologicznego Grodowiec w miejscowości Grodowiec na terenie gminy Grębocice

źródło: UCHWAŁA NR XXVI/145/2025 RADY GMINY GRĘBOCICE z dnia 18 listopada 2025 r. w sprawie użytku ekologicznego

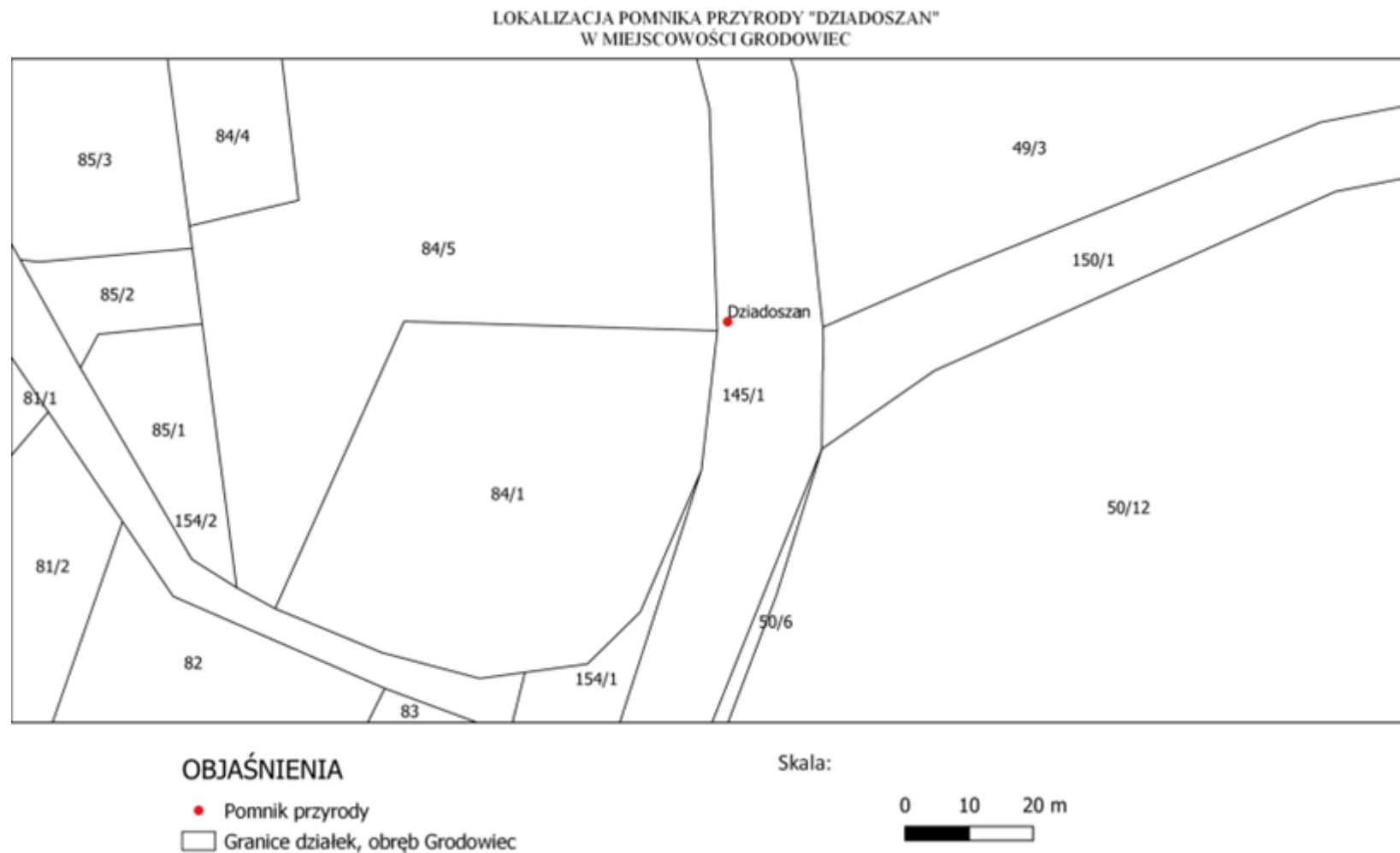
Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

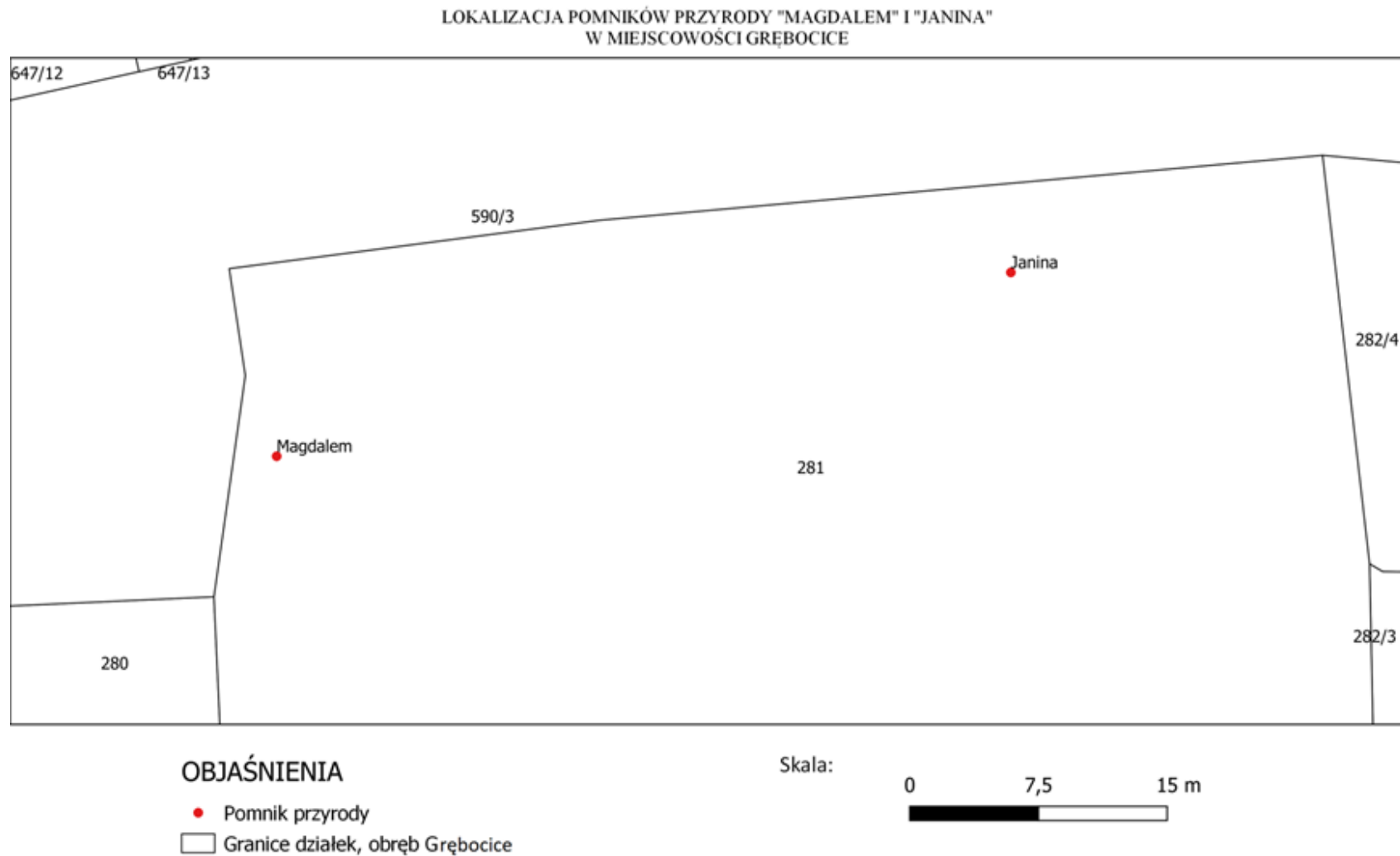
Tabela 9. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Grębocice

Lp.	Data utworzenia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Opis pomnika przyrody	Pierśnica [cm]	Wysokość [m]	Opis lokalizacji
1.	1988-03-11	Zarządzenie nr 5/88 Wojewody Legnickiego z dnia 11 marca 1988 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Lipa szerokolistna - <i>Tilia platyphyllos</i>	156	19	Rośnie na działce nr 281 w obrębie Grębocice, w jej północno-zachodniej części, na placu kościelnym Parafii Rzym-Kat. p.w. Świętego Marcina
2.	1999-12-30	Uchwała nr XII/113/99 Rady Gminy Grębocice z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Dąb burgundzki - <i>Quercus cerris</i>	138	24	Przy posesji Grodowiec 41, przy drodze na działce nr 145/1
3.	1999-12-30	Uchwała nr XII/113/99 Rady Gminy Grębocice z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Aleja Kasztanowa Kasztanowiec zwyczajny - <i>Aesculus hippocastanum</i> (42 szt.)	2 - 87	2 - 18	Aleja drzew w miejscowości Grodowiec, po obu stronach drogi prowadzącej do cmentarza parafialnego
4.	2025-11-08	Uchwała nr XXIV/131/2025 Rady Gminy Grębocice z dnia 16 września 2025 r. w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie Gminy Grębocice	Lipa szerokolistna - <i>Tilia platyphyllos</i>	121	24	Rośnie na działce nr 281 w obrębie Grębocice, w jej północno-wschodniej części, na placu kościelnym Parafii Rzym-Kat. p.w. Świętego Marcina

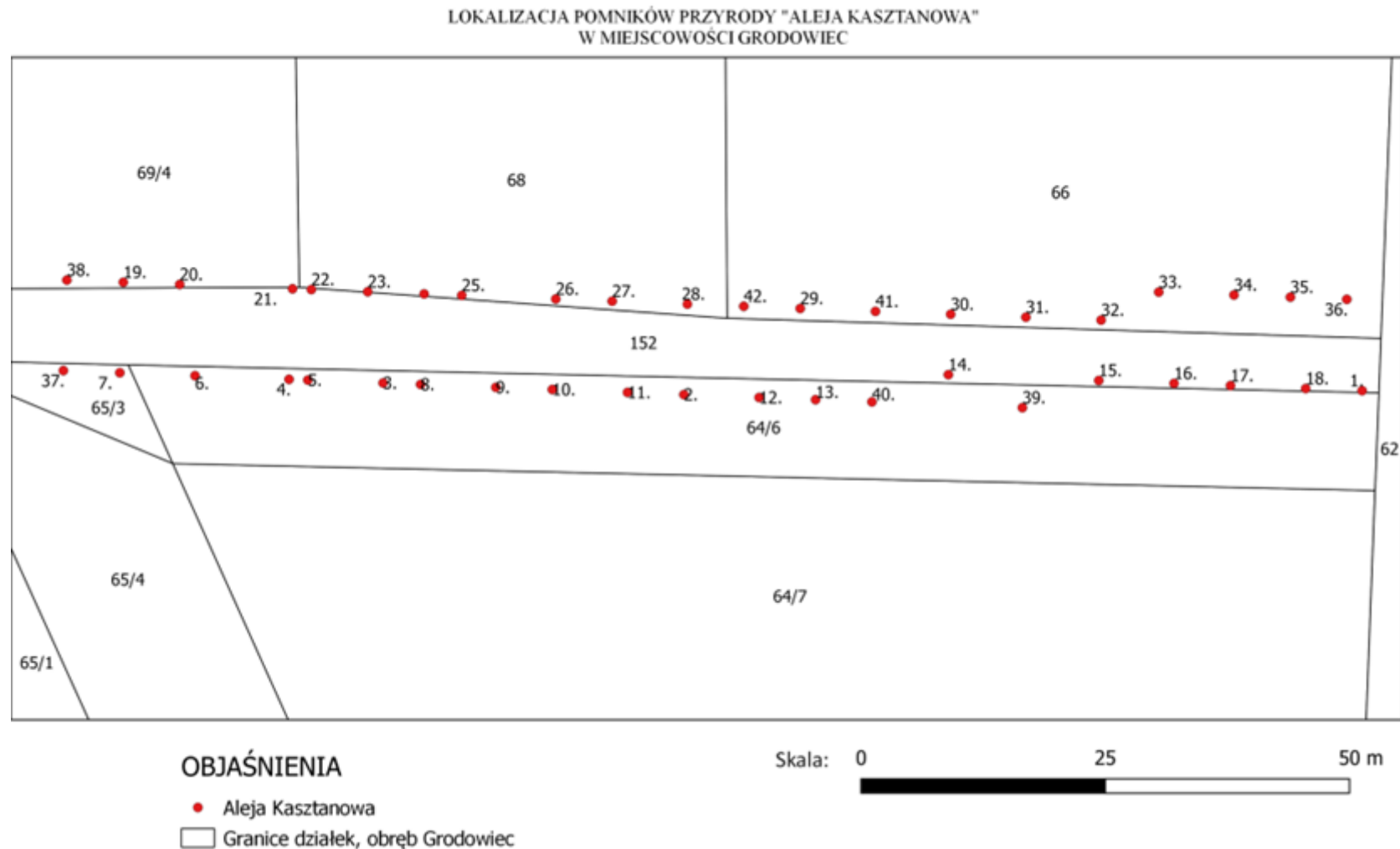
źródło: crfop.gdos.gov.pl

Rysunek 15. Lokalizacja pomnika przyrody „Dziadoszan” w miejscowości Grodowiec na terenie gminy Grębocice
źródło: Uchwała nr XXIV/131/2025 Rady Gminy Grębocice z dnia 16 września 2025 r. w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Grębocice

Rysunek 16. Lokalizacja pomnika przyrody „Magdałem” i „Janina” w miejscowości Grębocice na terenie gminy Grębocice
źródło: Uchwała nr XXIV/131/2025 Rady Gminy Grębocice z dnia 16 września 2025 r. w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Grębocice

Rysunek 17. Lokalizacja pomnika przyrody „Aleja Kasztanowa” w miejscowości Grodowiec na terenie gminy Grębocice
źródło: Uchwała nr XXIV/131/2025 Rady Gminy Grębocice z dnia 16 września 2025 r. w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Grębocice

Lasy

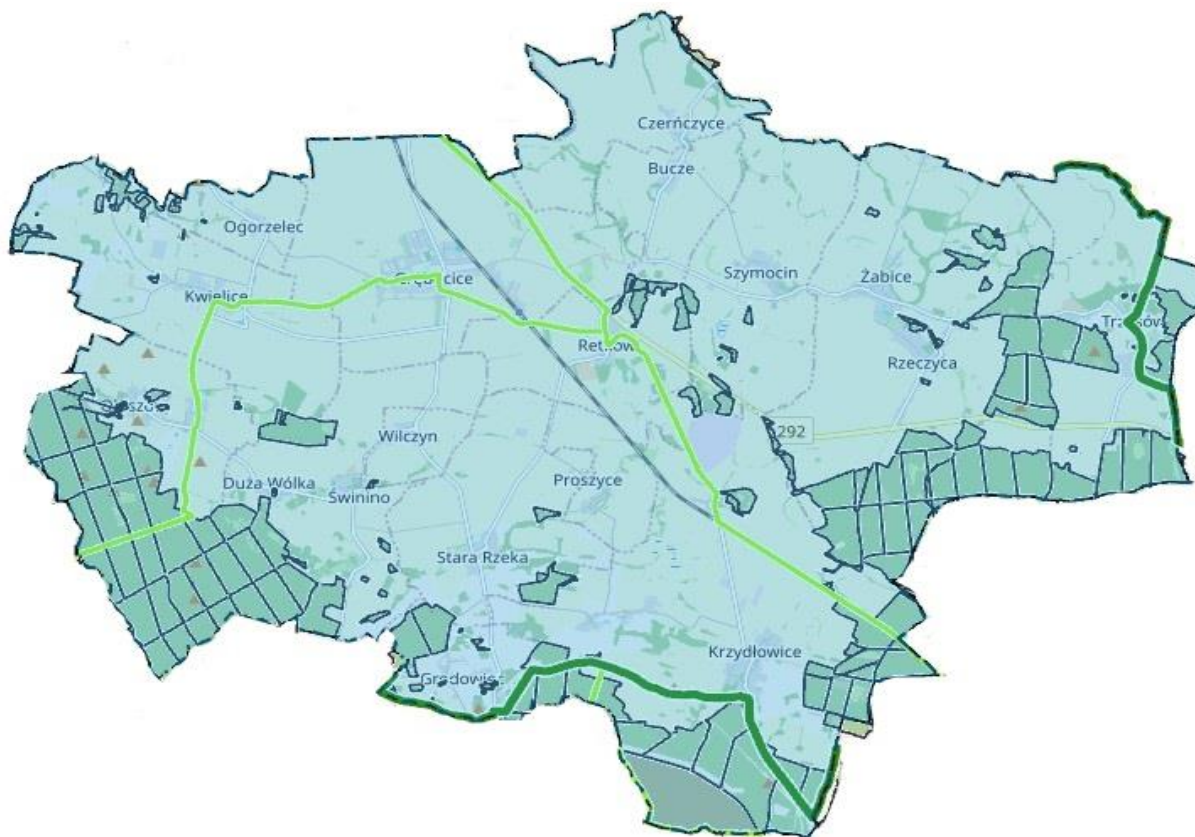
Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych w 2024 r. na terenie gminy Grębocice wyniosła 2 456,15 ha, co daje lesistość na poziomie 19,6 % (średnia krajowa wynosi 29,6 %). Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy Grębocice przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Grębocice

Wskaźnik	J.m.	Rok		
		2022	2023	2024
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	2 470,57	2 455,80	2 456,15
Lesistość	%	19,7	19,6	19,6
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	2 378,57	2 363,80	2 364,1
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	2 376,57	2 361,80	2 362,52
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	2 360,48	2 345,71	2 346,50
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	92,00	92,00	92,00
Powierzchnia lasów	ha	2 397,71	2 382,42	2 382,77
Lasy publiczne ogółem	ha	2 305,71	2 291,13	2 291,48
Lasy prywatne ogółem	ha	92,00	91,29	91,29

źródło: GUS

Lasy gminy Grębocice są zarządzane przez Nadleśnictwo Głogów oraz w niewielkiej części Nadleśnictwo Lubin. Rozkład obszarów leśnych na terenie gminy Grębocice przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 18. Nadleśnictwo na terenie gminy Grębocice

źródło: bdl.lasy.gov.pl

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla gminy Grębocice

Realizacja działań wyznaczonych w *Programie* została zaprezentowana z podziałem na obszary interwencji, cele, kierunki interwencji i zadania. Stopień realizacji zadań opisany został strzałkami:

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
↔ - zadanie ciągle ↓ - zadanie niezrealizowane

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 18 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza.

Tabela 11. Kierunki interwencji i zadania w obszarze ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego			
Kierunek interwencji: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie niskiej emisji			
1.	Aktualizacja i wdrażanie Planu gospodarki niskoemisyjnej	Gmina Grębocice, podmioty wyznaczone w PGN	↔
2.	Wdrażanie zapisów Programu Ochrony Powietrza	Gmina Grębocice, podmioty wyznaczone w POP	↑
3.	Zmniejszenie niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła na bardziej przyjazne środowisku	Gmina Grębocice, mieszkańcy	↑
4.	Zmniejszenie niskiej emisji poprzez budowę i rozbudowę systemów gazowniczych	spółki zarządzające infrastrukturą przesyłową	↑
5.	Termomodernizacja budynków	Gmina Grębocice, mieszkańcy	↑
6.	Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu rodzaju paliw spalanych w indywidualnych systemach grzewczych	Gmina Grębocice	↔
7.	Wdrożenie zasad zielonych zamówień publicznych	Gmina Grębocice	↓
8.	Wymiana oświetlenia na energooszczędne	Gmina Grębocice, zarządcy i właściciele budynków	↑
Kierunek interwencji: Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza pochodzących ze źródeł przemysłowych oraz komunikacyjnych			
9.	Budowa i modernizacja dróg	Gmina Grębocice, zarządcy dróg	↑
10.	Budowa obwodnicy Grębocic	Gmina Grębocice	↑
11.	Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg	Gmina Grębocice, zarządcy dróg	↔
12.	Rozwój systemu dróg i ścieżek rowerowych	Gmina Grębocice, zarządcy dróg	↑

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
13.	Rozwój komunikacji publicznej oraz zwiększenie jej atrakcyjności dla mieszkańców	Gmina Grębocice, Starostwo Powiatowe w Polkowicach, przedsiębiorstwa zajmujące się komunikacją zbiorową	↑
14.	Wprowadzenie energooszczędnych rozwiązań w zakładach przemysłowych oraz wspieranie gospodarki przyjaznej środowisku	zakłady przemysłowe	↔
Kierunek interwencji: Monitoring jakości powietrza oraz podejmowanie działań wpływających na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń			
15.	Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	RMWŚ we Wrocławiu	↔
Kierunek interwencji: Rozwój świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego			
16.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych dotyczących ochrony powietrza	Gmina Grębocice, organizacje pozarządowe	↔
Cel: Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii			
Kierunek interwencji: Zwiększenie udziału rozproszonych źródeł odnawialnych			
17.	Wykorzystanie odnawialnych niekonwencjonalnych źródeł energii	Gmina Grębocice, mieszkańcy, przedsiębiorstwa	↑
Kierunek interwencji: Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii			
18.	Organizowanie kampanii edukacyjnych związanych z tematyką OZE	Gmina Grębocice, organizacje pozarządowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028

1. Aktualizacja i wdrażanie Planu gospodarki niskoemisyjnej

Realizacja działań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej prowadzona była na podstawie Uchwały Nr XXXII/226/2021 Rady Gminy Grębocice z dnia 26 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Grębocice na lata 2021-2030. Działania te realizowano z uwzględnieniem ustaleń zawartych w Raporcie z realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Grębocice za lata 2015-2020. W okresie sprawozdawczym kontynuowano wdrażanie założeń dokumentu poprzez realizację przedsięwzięć służących ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz poprawie efektywności energetycznej na terenie gminy.

2. Wdrażanie zapisów Programu Ochrony Powietrza

W latach 2023-2024 realizowano działania wynikające z Programu Ochrony Powietrza przyjętego Uchwałą Nr XXI/505/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r. W okresie sprawozdawczym prowadzono oraz współorganizowano akcje edukacyjne i informacyjne dotyczące ochrony powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczania emisji zanieczyszczeń pochodzących z indywidualnych źródeł ogrzewania. Równolegle podejmowano działania związane z wymianą nieefektywnych źródeł ciepła na rozwiązania charakteryzujące się wyższą efektywnością energetyczną i niższą emisyjnością.

3. Zmniejszenie niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła na bardziej przyjazne środowisku

W latach 2023-2024 realizowano działania związane z wymianą nieefektywnych i wysokoemisyjnych źródeł ciepła na rozwiązania bardziej przyjazne dla środowiska. W 2023 r. wymieniono 18 nieekologicznych źródeł ciepła, przeznaczając na ten cel środki z budżetu Gminy Grębocice w wysokości 125 615,00 zł. W 2024 r. wymieniono 45 nieekologicznych źródeł ciepła. Koszt realizacji zadania wyniósł 445 340,00 zł i został pokryty ze środków budżetu Gminy Grębocice.

Łącznie w okresie sprawozdawczym wymieniono 63 nieekologiczne źródła ciepła. Całkowity koszt realizacji zadania w latach 2023-2024 wyniósł 570 955,00 zł i został sfinansowany z budżetu Gminy Grębocice.

4. Zmniejszenie niskiej emisji poprzez budowę i rozbudowę systemów gazowniczych

W latach 2023-2024 kontynuowano działania związane z rozbudową i modernizacją infrastruktury gazowej na terenie Gminy Grębocice. Na koniec 2024 r. długość czynnej sieci gazowej wynosiła 94 942 m, co oznacza wzrost o 188 m w stosunku do 2023 r. Sieć gazowa obejmowała 78 471 m sieci średniego ciśnienia oraz 16 471 m sieci wysokiego ciśnienia.

W analizowanym okresie zwiększyła się liczba przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych - z 783 w 2023 r. do 797 w 2024 r. Wzrost odnotowano również w przypadku czynnych przyłączy do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych), których liczba zwiększyła się z 844 do 868. Liczba gospodarstw domowych korzystających z gazu wzrosła z 808 w 2023 r. do 816 w 2024 r., natomiast liczba mieszkańców korzystających z sieci gazowej zwiększyła się z 3 063 do 3 067 osób.

Jednocześnie odnotowano stopniowy spadek zużycia gazu przez gospodarstwa domowe z 7 363,7 MWh w 2023 r. do 7 204,8 MWh w 2024 r., co może wskazywać na poprawę efektywności energetycznej budynków oraz racjonalizację zużycia energii.

W ramach rozbudowy infrastruktury gazowej w 2023 r. wybudowano 60 m gazociągów oraz 43 m przyłączy gazowych. W 2024 r. wykonano 80 m nowych gazociągów oraz 105 m przyłączy. Łącznie w latach 2023-2024 wybudowano 140 m gazociągów oraz 148 m przyłączy gazowych.

Szczegółowe informacje znajdują się w poniższych tabelach.

Tabela 12. Charakterystyka sieci gazowej na terenie gminy Grębocice

Tabela 12: Charakterystyka sieci gazowej na terenie gminy Grębocice			
Rok	Długość sieci gazowej na terenie gminy Grębocice [m]		
	Ogółem	Wg podziału na ciśnienia	
		ś/c	w/c
Obszar gminy Grębocice			
2022	94 884	78 413	16 471
2023	94 754	78 283	16 471
2024	94 942	78 471	16 471

źródło: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy we Wrocławiu

Tabela 13. Ilość przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych

Rok	Obszar gminy Grębocice
2022	777
2023	783
2024	797

źródło: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy we Wrocławiu

Tabela 14. Charakterystyka sieci gazowej na terenie gminy Grębocice

Parametr	J.m.	2022	2023	2024
długość czynnej sieci ogółem	m	94 884	94 754	94 942
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	836	844	868
odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe)	szt.	788	808	816
zużycie gazu przez gospodarstwa domowe	MWh	7 466,6	7 363,7	7 204,8
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	3 041	3 063	3 067

źródło: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy we Wrocławiu

Tabela 15. Modernizacja sieci gazowej oraz podłączenie budynków indywidualnych do sieci gazowej w latach 2023-2024

Nowe gazociągi oraz przyłącza		
Rok	Gazociągi [m]	Przyłącza [m]
2023	60	43
2024	80	105

źródło: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy we Wrocławiu

5. Termomodernizacja budynków

Zakres działań w obszarze termomodernizacji budynków został ujęty i zrealizowany w latach wcześniejszych w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”. Szczegółowy opis przedsięwzięć oraz ich efektów został przedstawiony w raporcie z realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2021-2022.

6. Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu rodzaju paliw spalanych w indywidualnych systemach grzewczych

W ramach realizacji działań kontrolnych dotyczących przestrzegania zakazu stosowania określonych rodzajów paliw w indywidualnych systemach grzewczych w 2024 r. przeprowadzono 15 kontroli.

7. Wdrożenie zasad zielonych zamówień publicznych

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

8. Wymiana oświetlenia na energooszczędne

W latach 2023-2024 realizowano działania związane z wymianą oraz rozbudową oświetlenia drogowego na energooszczędne. Poniżej przedstawiono wykaz zrealizowanych zadań:

1. Budowa drogi wewnętrznej wraz z oświetleniem w m. Obiszów (zakończenie 2023 r.)
 - o koszt oświetlenia: 66 193,16 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.
2. Rozbudowa oświetlenia drogowego - Grębocice, ul. Kolejowa 12-12H (2024 r.)
 - o koszt: 43 267,75 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.
3. Rozbudowa ul. Legnickiej w m. Grębocice wraz z budową sieci oświetlenia drogowego (2024 r.)
 - o koszt części oświetleniowej: 637 114,19 zł;
 - o źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg oraz środki własne Gminy Grębocice.
4. Przebudowa ul. Szkolnej w Grębowicach oraz budowa PSZOK przy Szkole Podstawowej (2024 r.)
 - o koszt oświetlenia: 80 264,63 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.
5. Budowa chodnika wraz z oświetleniem w m. Szymocin (2024 r.)
 - o koszt oświetlenia: 357 456,87 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.
6. Wymiana opraw oświetleniowych przy ul. Azaliowej, Chabrowej, Irysowej, Konwaliowej i Różanej w m. Grębocice (2024 r.)
 - o koszt: 54 243,00 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.
7. Przebudowa drogi gminnej w m. Rzeczyca wraz z budową oświetlenia drogowego (2024-2025)
 - o koszt oświetlenia: 69 072,32 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.
8. Budowa drogi wewnętrznej na dz. 644 i 482/1 w m. Kwielice (2024-2025)
 - o koszt oświetlenia: 69 365,62 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.

Łączny koszt realizacji zadań w zakresie oświetlenia drogowego w latach 2023-2024 wyniósł 1 376 977,54 zł.

9. Budowa i modernizacja dróg

W latach 2023-2024 realizowano działania w zakresie budowy i modernizacji infrastruktury drogowej na terenie gminy Grębocice. Poniżej przedstawiono wykaz zrealizowanych zadań:

1. Przebudowa drogi gminnej wraz z budową kanału technologicznego w m. Trzęsów, dz. 105
 - o koszt: 208 301,29 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice;
 - o okres realizacji: 14.06.2023 r. - 07.09.2023 r.

2. Budowa drogi wewnętrznej wraz z oświetleniem w m. Obiszów
 - o koszt: 756 918,75 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice;
 - o okres realizacji: 20.03.2018 r. - 19.12.2023 r.
3. Rozbudowa ul. Legnickiej w m. Grębocice wraz z budową sieci oświetlenia drogowego, kanalizacji deszczowej oraz kanału technologicznego
 - o koszt: 5 289 287,09 zł;
 - o źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg oraz środki własne Gminy Grębocice;
 - o okres realizacji: 14.03.2024 r. - 29.11.2024 r.
4. Przebudowa ul. Szkolnej w Grębocicach oraz budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy Szkole Podstawowej
 - o koszt: 1 482 756,30 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice;
 - o okres realizacji: 21.06.2024 r. - 21.10.2024 r.
5. Budowa chodnika wraz z oświetleniem w m. Szymocin
 - o koszt: 192 446,10 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice;
 - o okres realizacji: 13.06.2024 r. - 13.12.2024 r.
6. Przebudowa drogi gminnej wraz z budową przepustu, kanalizacji deszczowej, elektroenergetycznej sieci kablowej oświetlenia drogowego oraz przebudową sieci teletechnicznej w m. Rzeczyca, gm. Grębocice
 - o koszt: 816 927,67 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice;
 - o okres realizacji: 13.06.2024 r. - 13.01.2025 r.
7. Przebudowa drogi na działce nr 183 wraz z budową dojazdu do boiska na działce nr 193/12 w m. Świnino
 - o koszt: 88 871,20 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice;
 - o okres realizacji: 24.04.2024 r. - 24.07.2024 r.

Łączny koszt realizacji zadań w zakresie budowy i modernizacji dróg w latach 2023-2024 wyniósł 8 835 508,40 zł.

Ponadto w ramach budowy i modernizacji dróg powiatowych zrealizowano 7 inwestycji obejmujących przebudowę i remonty jezdni, budowę chodników i ścieżek rowerowych, modernizację odwodnienia oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego przez powiatowy zarząd dróg.

1. Przebudowa drogi powiatowej nr 1128D w m. Ogorzelec (29.05.2023 r. - 31.10.2023 r.)

Wykonano odcinek 45 mb obejmujący budowę chodnika (66 m²), przebudowę zjazdu (41 m²), kanał technologiczny (23 mb), kanalizację deszczową (28 m), oświetlenie drogowe (38 m, 2 lampy) oraz przepust Ø400 (8 m).

Finansowanie: dotacja celowa Gminy Grębocice - 180 000,00 zł, budżet Powiatu Polkowickiego - 26 444,58 zł.

Wartość: 206 444,58 zł

2. Przebudowa drogi powiatowej nr 1128D w m. Kwielice (20.09.2024 r. -19.12.2024 r.)

Odcinek 480 mb: budowa chodnika, oświetlenia z doświetleniem przejść, miejsc postojowych, przebudowa zjazdów i odwodnienia.

Finansowanie: Powiat Polkowicki - 60 431,18 zł, Gmina Grębocice - 684 473,30 zł.

Wartość: 744 904,48 zł

3. Modernizacja dróg i budowa ścieżek rowerowych - Miedziowy Szlak Rowerowy (2022-2024)

Drogi nr 1136D i 1134D: budowa ponad 5,5 km ścieżek rowerowych, przebudowa jezdni, poboczy, zjazdów, rowów i przepustów oraz wykonanie oznakowania i elementów bezpieczeństwa ruchu.

Wartość: 4 858 401,38 zł

4. Przebudowa drogi nr 1001D Retków-Stara Rzeka - etap I (2023-2024)

Odcinek 1 240 mb: przebudowa i poszerzenie jezdni do 6 m, budowa ścieżki rowerowej, kanału technologicznego, remont rowów i oznakowanie.

Finansowanie: Rządowy Fundusz Polski Ład - 2 000 000,00 zł.

Wartość: 2 000 000,00 zł

5. Przebudowa drogi nr 1001D Retków-Stara Rzeka - etap II (2023-2025)

Odcinek 1 560 mb: przebudowa i poszerzenie jezdni do 6 m, budowa ścieżki rowerowej, kanału technologicznego, remont rowów i oznakowanie.

Finansowanie: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg - 2 025 654,20 zł, Gmina Grębocice - 2 068 136,17 zł, Powiat Polkowicki - 362,00 zł.

Wartość: 4 094 152,37 zł

6. Remont drogi powiatowej nr 1134D Grębocice-Wilczyn (2023-2024)

Remont nawierzchni jezdni i poboczy na odcinku 2 050 mb oraz wykonanie oznakowania poziomego.

Finansowanie: Powiat Polkowicki - 27 401,92 zł, Gmina Grębocice - 530 220,00 zł, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg - 1 149 022,15 zł.

Wartość: 1 704 184,07 zł

7. Modernizacja drogi powiatowej nr 1011D (2024)

Wzmocnienie konstrukcji jezdni i poboczy na odcinku 935 mb.

Finansowanie: Powiat Polkowicki - 307 767,00 zł, Gmina Grębocice - 360 000,00 zł.

Wartość: 667 767,00 zł

10. Budowa obwodnicy Grębocic

W latach 2023-2024 zakończono realizację inwestycji pn. „Budowa obwodnicy Grębocic”. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w okresie od 30.03.2022 r. do 12.05.2023 r., a w 2023 r. obwodnica została oddana do użytkowania.

Zakres inwestycji obejmował budowę nowego przebiegu drogi łączącego teren za Grębocicami (od drogi powiatowej) z drogą w miejscowości Kwielice w rejonie boiska. Całkowita wartość zadania wyniosła 17 146 547,67 zł. Inwestycja została dofinansowana ze środków Rządowego Funduszu „Polski Ład” w wysokości 10 200 200,00 zł, natomiast pozostała część została sfinansowana z budżetu Gminy Grębocice.

11. Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez oczyszczanie dróg

Zadanie realizowane jest corocznie i obejmuje mechaniczne zmiatanie dróg w okresie letnim oraz interwencyjne polewanie nawierzchni w celu ograniczenia pylenia wtórnego.

12. Rozwój systemu dróg i ścieżek rowerowych

W okresie 24.06.2022 r. - 27.03.2023 r. Polkowicki Zarząd Dróg Powiatowych zrealizował inwestycje obejmujące rozbudowę infrastruktury drogowej oraz budowę ścieżek rowerowych na drogach nr 1136D (Polkowice-Grębocice) oraz nr 1134D.

W ramach drogi nr 1136D na odcinku 3,640 mb wybudowano ścieżkę rowerową o długości 3.579,88 mb (7.454,00 m²), wykonano chodnik z kostki betonowej (9,00 m²), zatokę autobusową z kostki kamiennej (180,00 m²) oraz przeprowadzono remont jezdni (740,81 m²). Ponadto poszerzono jezdnię do szerokości 6 m (1.952,00 m²), wykonano pobocza wzmocnione kruszywem (6.753,00 m²), przebudowano zjazdy, przepusty i rowy melioracyjne, zamontowano elementy odwodnienia oraz bariery ochronne, a także wprowadzono nowe oznakowanie pionowe i poziome. W ramach zadania wycięto 15 drzew oraz przeprowadzono badania archeologiczne.

W ramach drogi nr 1134D na odcinku 2,000 mb wybudowano ścieżkę rowerową o długości 1.969,81 mb (4.070,00 m²), wykonano remont jezdni (1.188,00 m²), nawierzchnie z kostki betonowej (43,00 m²) oraz szereg prac towarzyszących, obejmujących m.in. przebudowę poboczy, zjazdów, rowów i przepustów, montaż elementów odwodnienia oraz oznakowania. W trakcie realizacji zadania wycięto 65 drzew oraz przeprowadzono badania archeologiczne.

Łączny koszt inwestycji wyniósł 4 858 401,38 zł.

13. Rozwój komunikacji publicznej oraz zwiększenie jej atrakcyjności dla mieszkańców

Starostwo Powiatowe w Polkowicach w 2023 roku udzieliło Gminie Grębocice pomocy finansowej w formie dotacji celowej na realizację zbiorowego transportu publicznego w wysokości 46 000,00 zł.

14. Wprowadzenie energooszczędnych rozwiązań w zakładach przemysłowych oraz wspieranie gospodarki przyjaznej środowisku

Zadanie realizowane jest przez zakłady przemysłowe w ramach dostępnych możliwości technicznych i organizacyjnych oraz bieżących potrzeb. Podejmowane działania obejmują stopniowe wdrażanie rozwiązań poprawiających efektywność energetyczną procesów produkcyjnych oraz ograniczających zużycie energii i zasobów, a także działania ukierunkowane na ograniczanie oddziaływania prowadzonej działalności na środowisko.

15. Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki (SO₂);
- dwutlenek azotu (NO₂);
- tlenek węgla (CO);
- benzen (C₆H₆);
- ozon (O₃);
- pył zawieszony PM₁₀;
- pył zawieszony PM_{2,5};
- ołów (Pb) w pyłe zawieszonym PM₁₀;
- arsen (As) w pyłe zawieszonym PM₁₀;
- kadm (Cd) w pyłe zawieszonym PM₁₀;
- nikiel (Ni) w pyłe zawieszonym PM₁₀;
- benzo(a)piren (B(a)P) w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2026 poz. 670), GIOŚ informuje, że w roku kalendarzowym 2023 - 2024 na terenie Gminy Grębocice, powiat polkowicki, wystąpiły następujące wartości stężeń średniorocznych (wartości minimum - maksimum).

Tabela 16. Średnioroczne stężenia wybranych substancji w powietrzu atmosferycznym na terenie gminy Grębocice w latach 2023 - 2024

Substancja	Stężenie	
	2023	2024
Dwutlenek azotu (nr CAS 10102-44-0)	9 - 11	9 - 10
Dwutlenek siarki (nr CAS 7446-09-5)*	4 - 5	3
Pył zawieszony PM₁₀	14 - 17	16 - 18
Pył zawieszony PM_{2,5}	9 - 11	9 - 10
Benzen (nr CAS 71-43-2)	0,5	0,5
Ołów (nr CAS 7439-92-1)**	0,01	0,01
Benzo(a)piren (nr CAS 50-32-8)***: Sa (ng/m ³)	0,19 - 0,47	0,29 - 0,6

* Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami o których mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska.

** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM₁₀.

*** Stężenie w pyłe zawieszonym PM₁₀. Dla benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ nie został w polskim prawie określony poziom dopuszczalny. Oceny zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem dokonuje się w oparciu o poziom docelowy, który jest wartością średnioroczną.

źródło: GIOŚ we Wrocławiu

Na podstawie dostępnych danych monitoringowych można stwierdzić, że jakość powietrza na terenie gminy w latach 2023 - 2024 utrzymywała się na dobrym poziomie. Średnioroczne stężenia podstawowych zanieczyszczeń, takich jak dwutlenek azotu (NO₂), pyły zawieszone PM₁₀ i PM_{2,5}, benzen czy ołów, nie przekraczały obowiązujących norm jakości powietrza. Odnotowane wartości mieszczą się w bezpiecznym zakresie i nie wskazują na występowanie zagrożeń dla zdrowia mieszkańców. Utrzymujące się niskie poziomy emisji są wynikiem

zarówno korzystnych warunków lokalnych, jak i prowadzonych działań proekologicznych na poziomie gminy.

Monitoring GIOŚ we Wrocławiu¹

Na podstawie wyników pomiarów prowadzonych na stacjach Państwowego Monitoringu Środowiska, Główny Inspektor Ochrony Środowiska, co roku, w terminie do 30 kwietnia, dokonuje oceny jakości powietrza w danym województwie za poprzedni rok kalendarzowy.

Gmina Grębocice leży w strefie dolnośląskiej, wyniki monitoringu powietrza w tej strefie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Wyniki monitoringu powietrza w strefie dolnośląskiej przedstawione w rocznych ocenach jakości powietrza

Rok	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
2023	A	A	A	A	C	C	A	C	A	A	C	A
2024	A	A	A	A	C	C	A	C	A	A	C	A

¹⁾ Dla ozonu - poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2;

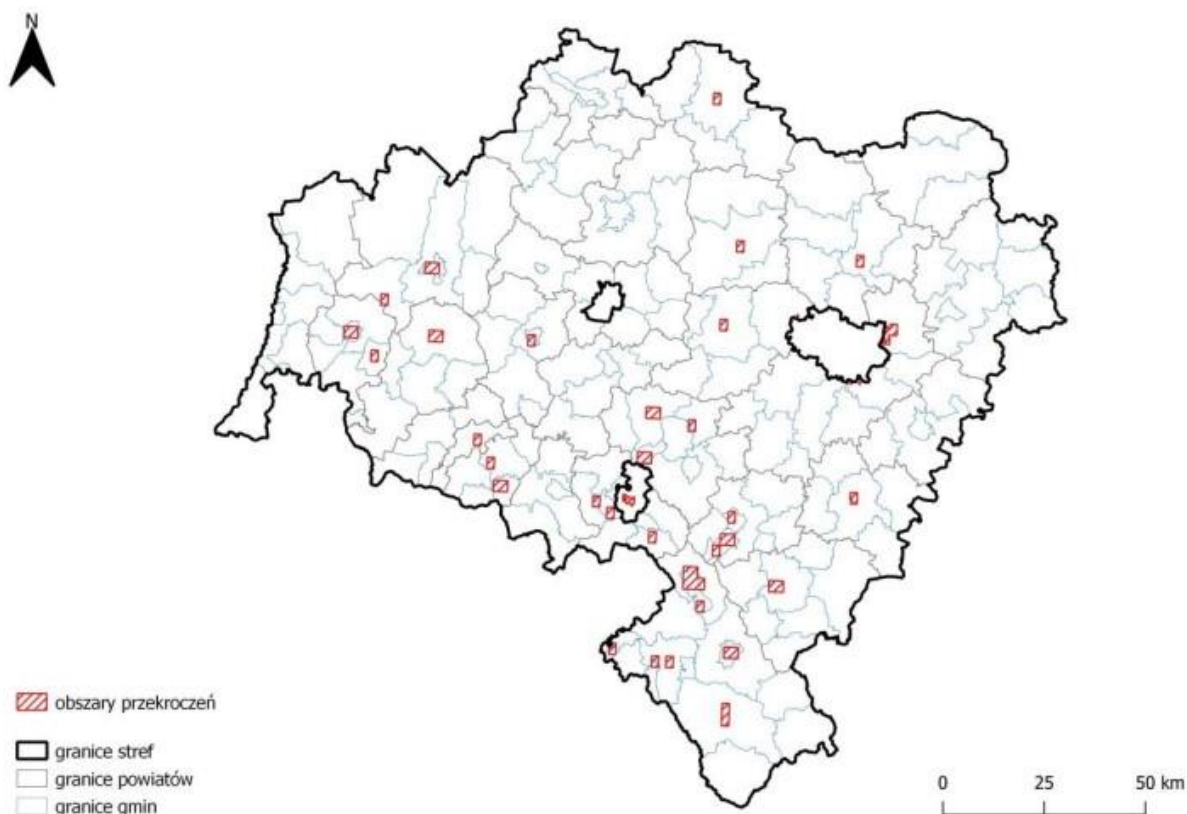
²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM2,5 - poziom dopuszczalny I faza, strefy uzyskały klasę A.

źródło: Roczna ocena, jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za lata 2023 - 2024

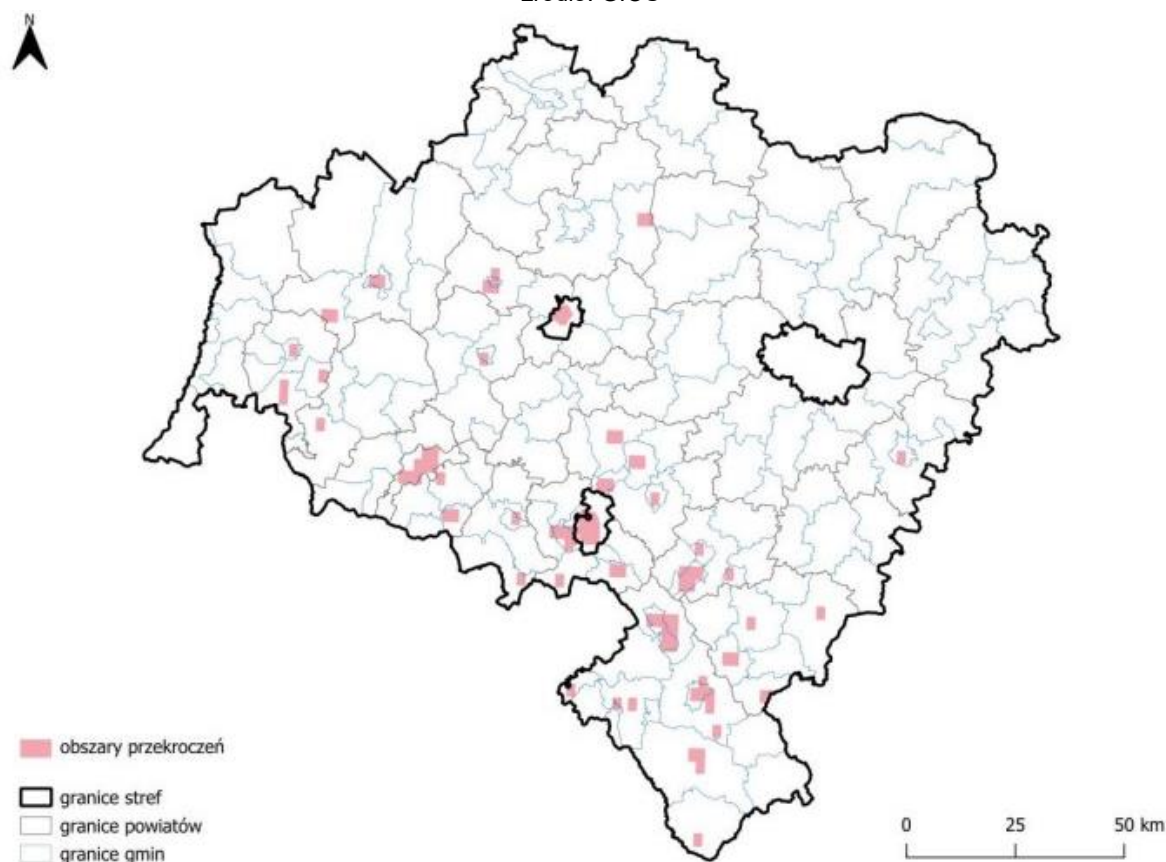
Zgodnie z zasadami oceny rocznej klasę strefy dla danego zanieczyszczenia, określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych rozważaną substancją. W rezultacie, nawet obszar przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczenia o małym zasięgu decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Należy, zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia, nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy - a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy, jakości powietrza pod kątem rozważanego zanieczyszczenia.

Na podstawie rocznej oceny jakości powietrza prowadzonej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ), strefa dolnośląska, obejmująca Gminę Grębocice uzyskała w latach 2023 - 2024 klasę C dla O₃, PM10, As oraz B(a)P. Należy jednak podkreślić, że klasyfikacja dotyczy całej strefy wojewódzkiej, a nie konkretnego obszaru lub miejscowości. Przekroczenia mogły wystąpić lokalnie w rejonach o większym natężeniu emisji, np. z indywidualnych źródeł ciepła.

¹ Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim. Raport wojewódzki za lata 2023 - 2024

Rysunek 19. Zasięg podobszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 w województwie dolnośląskim w 2023 roku
źródło: GIOŚ

Rysunek 20. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 w województwie dolnośląskim w 2024 roku
źródło: GIOŚ

Ponadto w latach 2023 - 2024 przeprowadzono ocenę, jakości powietrza, pod kątem ochrony roślin, wykonano dla jednej strefy w województwie dolnośląskim: strefy dolnośląskiej. W ocenie uwzględniono 3 substancje: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) i ozon (O₃). Podczas oceny ozonu dokonano dodatkowej klasyfikacji stref w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

Poniżej przedstawiono zestawienie wyników oceny dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony roślin.

Tabela 18. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 - 2024 rok, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Rok	Nazwa strefy	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾
2023	strefa dolnośląska	A	A	A
2024	strefa dolnośląska	A	A	A

¹⁾ Dla ozonu - poziom celu długoterminowego - strefa dolnośląska uzyskała klasę D2.

źródło: Roczna ocena, jakości powietrza w województwie dolnośląskim, raport wojewódzki za lata 2023 - 2024

16. Prowadzenie kampanii edukacyjnych dotyczących ochrony powietrza

W latach 2023-2024 realizowano działania w zakresie prowadzenia kampanii edukacyjnych dotyczących ochrony powietrza. Przedsięwzięcia finansowane były ze środków budżetu Gminy Grębocice.

W 2023 r. na realizację działań przeznaczono kwotę 22 428,30 zł, natomiast w 2024 r. wydatkowano 7 665,65 zł z budżetu gminy Grębocice. W ramach prowadzonych działań funkcjonował stały punkt informacyjny dotyczący ograniczania emisji zanieczyszczeń oraz możliwości uzyskania dofinansowania do wymiany nieefektywnych źródeł ciepła, w tym w ramach Programu Czyste Powietrze oraz ulgi termomodernizacyjnej.

Realizowano również działania edukacyjne i informacyjne, w tym coroczną akcję „Sadzimy wspólnie drzewa”, polegającą na nasadzeniu 100 drzew na terenie gminy, której celem było zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie znaczenia zieleni dla jakości powietrza. Ponadto przeprowadzono akcję edukacyjną „Odetchnij z ulgą” dotyczącą ochrony powietrza oraz akcję informacyjno-edukacyjną „Sadzenie krokusów”.

17. Wykorzystanie odnawialnych niekonwencjonalnych źródeł energii

W latach 2023-2024 realizowano działania związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, obejmujące montaż instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej oraz infrastrukturze gminnej.

1. Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy 36,48 kWp na budynku Urzędu Gminy Grębocice
 - o okres realizacji: 30.12.2021 r. - 29.09.2023 r.
 - o koszt: 183 047,76 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.
2. Przebudowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Rzeczycy wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej o mocy 44,5 kWp
 - o okres realizacji: 12.02.2024 r. -14.05.2025 r.

- koszt: 336 090,15 zł;
 - źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.
3. Budowa świetlicy wiejskiej w m. Żabice wraz z instalacją fotowoltaiczną o mocy 12 kWp, zagospodarowaniem terenu oraz budową drogi dojazdowej
- okres realizacji: 31.01.2024 r. - 28.02.2025 r.
 - koszt: 69 893,10 zł;
 - źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice oraz Rządowy Fundusz Polski Ład.
4. Budowa instalacji fotowoltaicznej dla potrzeb oczyszczalni ścieków w Grębocicach
- okres realizacji: 15.12.2023 r. - 20.03.2024 r.
 - koszt: 105 174,52 zł;
 - źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.
5. Montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku przy ul. Zielonej 3 w Grębocicach
- okres realizacji: 26.09.2024 r. - 29.10.2024 r.
 - koszt: 33 268,32 zł;
 - źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.
6. Montaż instalacji fotowoltaicznej w ramach zadania pn. „Przebudowa oraz nadbudowa siedziby GOKiB wraz ze zmianą zagospodarowania terenów przyległych”
- okres realizacji: 24.08.2022 r. - 18.11.2024 r.
 - koszt: 106 803,52 zł;
 - źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice oraz Rządowy Fundusz Polski Ład.

Łącznie realizowane inwestycje w zakresie odnawialnych źródeł energii obejmowały montaż instalacji fotowoltaicznych o zróżnicowanej mocy na obiektach publicznych i infrastrukturalnych, przyczyniając się do zwiększenia wykorzystania energii odnawialnej na terenie gminy.

18. Organizowanie kampanii edukacyjnych związanych z tematyką OZE

W latach 2023-2024 prowadzono działania edukacyjne i informacyjne związane z tematyką odnawialnych źródeł energii (OZE). W ramach kampanii informacyjnej na stronie internetowej Urzędu Gminy publikowano materiały zachęcające do modernizacji systemów ogrzewania oraz promujące wykorzystanie rozwiązań niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii.

3.2. Ochrona przed hałasem

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 6 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona przed hałasem.

Tabela 19. Kierunki interwencji i zadania w obszarze ochrona przed hałasem

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Poprawa klimatu akustycznego			
Kierunek interwencji: Planowanie przestrzenne uwzględniające klimat akustyczny			
1.	Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	Gmina Grębocice	↔
2.	Wyznaczanie „obszarów ciszy” na terenie gminy	Gmina Grębocice	↓
Kierunek interwencji: Ograniczenie występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu			
3.	Monitoring poziomów hałasu	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu	↓
4.	Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych	Gmina Grębocice, zarządcy dróg, zarządcy linii kolejowych	↓
5.	Wprowadzenie pasów zieleni przy drogach, zieleni niskiej i wysokiej, instalowanie zabezpieczeń akustycznych przy trasach o największym natężeniu ruchu	Gmina Grębocice, zarządcy dróg	↑
6.	Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Gmina Grębocice, organizacje pozarządowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028

1. Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska

W latach 2023-2024 w dokumentach planistycznych Gminy Grębocice uwzględniano zapisy dotyczące ochrony przed hałasem, mające na celu ograniczenie emisji hałasu do środowiska oraz zapewnienie odpowiednich standardów akustycznych na terenach objętych ochroną.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym Uchwałą Nr LXX/455/2023 Rady Gminy Grębocice z dnia 30 maja 2023 r. dla planowanej stacji elektroenergetycznej 110/20 kV w obrębie Grębocice wraz z dowiązaniami liniowymi, dopuszczono lokalizację ekranów akustycznych, z zastrzeżeniem, że ich usytuowanie nie może naruszać przepisów odrębnych, a poza obszarem znajdującym się w zasięgu nieprzekraczalnej linii zabudowy ich wysokość nie może przekraczać 2 m.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym Uchwałą Nr LXXXIII/537/2024 z dnia 12 marca 2024 r. dla wybranych obszarów w obrębie Grębocice, w rejonie ul. Wspólnej i ul. Kościelnej oraz przy ul. Zielonej, określono zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu w zakresie ochrony przed hałasem. Wskazano, że tereny oznaczone symbolami 1MN i 2MN stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej, natomiast teren oznaczony symbolem 1UZ przeznaczony jest pod szpitale i domy pomocy społecznej. Jednocześnie nałożono obowiązek zapewnienia właściwego standardu akustycznego na terenach podlegających ochronie akustycznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

2. Wyznaczanie „obszarów ciszy” na terenie gminy

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

3. Monitoring poziomów hałasu

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. na terenie gminy Grębocice nie prowadzono badań monitoringowych w zakresie hałasu drogowego, kolejowego ani lotniczego. Gmina nie posiada stałych punktów pomiarowych przeznaczonych do monitoringu poziomu hałasu.

4. Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

5. Wprowadzenie pasów zieleni przy drogach, zieleni niskiej i wysokiej, instalowanie zabezpieczeń akustycznych przy trasach o największym natężeniu ruchu

W 2024 roku w ramach działań kompensacyjnych prowadzonych przez KGHM Polska Miedź S.A. zrealizowano nasadzenia zieleni przydrożnej. Posadzono 40 sztuk klonów zwyczajnych, stanowiących element zieleni niskiej i wysokiej w otoczeniu infrastruktury drogowej.

Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu prowadzi gospodarkę drzewostanem na terenie gminy Grębocice w pasie drogi wojewódzkiej nr 292, obejmującą wycinkę drzew oraz nasadzenia zastępcze. Działania te realizowane są zgodnie z decyzjami administracyjnymi zezwalającymi na usunięcie drzew, wydanymi przez właściwe organy. Usuwanie drzew wynika z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników drogi wojewódzkiej.

6. Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu

Zadanie realizowane jest na bieżąco przez jednostki oświatowe w formie zajęć dydaktycznych, prelekcji, warsztatów oraz konkursów tematycznych. Działania te mają charakter edukacyjny i są ukierunkowane na podnoszenie świadomości uczniów w zakresie źródeł hałasu, jego wpływu na środowisko oraz sposobów ograniczania jego emisji w życiu codziennym.

3.3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 5 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Tabela 20. Kierunki interwencji i zadania w obszarze ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona przed negatywnym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych			
Kierunek interwencji: Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach			
1.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Gmina Grębocice	↔
2.	Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych	Gmina Grębocice	↓
3.	Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	Starostwo Powiatowe w Polkowicach	↔
4.	Edukacja społeczeństwa dotycząca rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych	Gmina Grębocice, organizacje pozarządowe	↔
5.	Prowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028

1. Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W latach 2023-2024 w dokumentach planistycznych Gminy Grębocice uwzględniano zapisy dotyczące ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym Uchwałą Nr LXX/455/2023 Rady Gminy Grębocice z dnia 30 maja 2023 r. dla planowanej stacji elektroenergetycznej 110/20 kV w obrębie Grębocice wraz z dowiązaniami liniowymi, określono, że emisja promieniowania elektromagnetycznego generowanego przez stację elektroenergetyczną oraz linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia i niższych napięć nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska obowiązujących w obszarze planu miejscowego.

2. Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

3. Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne

W ramach działalności statutowej Starostwo Powiatowe w Polkowicach realizuje przyjmowanie zgłoszeń dotyczących źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne oraz ich udostępnianie w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) oraz w bazie danych o polach elektromagnetycznych SI2PEM.

4. Edukacja społeczeństwa dotycząca rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych

Zadanie realizowane jest na bieżąco przez jednostki oświatowe w formie zajęć dydaktycznych, prelekcji, warsztatów oraz konkursów tematycznych. Działania mają charakter edukacyjny i ukierunkowane są na zwiększanie świadomości społecznej w zakresie źródeł pól elektromagnetycznych, ich oddziaływania oraz rzeczywistej skali zagrożeń związanych z ich emisją. W ramach zajęć omawiane są również urządzenia codziennego użytku, takie jak telefony komórkowe, smartfony oraz inne urządzenia elektroniczne, stanowiące powszechne źródła promieniowania elektromagnetycznego w otoczeniu człowieka.

5. Prowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. badania natężeń pól elektromagnetycznych na terenie gminy Grębocice były prowadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W 2023 r. pomiary wykonano w jednym punkcie pomiarowym. Na podstawie przeprowadzonych badań nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

3.4. Gospodarowanie wodami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 11 zadania środowiskowego w ramach obszaru interwencji gospodarowanie wodami.

Tabela 21. Kierunki interwencji i zadania w obszarze gospodarowanie wodami

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Poprawa jakości wód			
Kierunek interwencji: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu ilościowego i jakościowego wód powierzchniowych i podziemnych			
1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, PIG-PIB	↑
2.	Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i podziemnych ze źródeł komunalnych, przemysłowych i rolniczych	Gmina Grębocice, mieszkańcy	↔
3.	Kontrola przestrzegania przez zakłady przemysłowe norm prawnych i warunków pozwoleń wodno-prawnych	PGW WP	↓
4.	Zapewnienie ochrony wód podziemnych przed degradacją (zanieczyszczeniem) zwłaszcza głównych zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony ujęć wód podziemnych	PGW WP	↔
5.	Dążenie do racjonalizacji użytkowania zasobów wodnych	PGW WP	↔
6.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód	Gmina Grębocice, PGW WP, organizacje pozarządowe	↔
Cel: Ochrona przed podtopieniami i suszą			
Kierunek interwencji: Ograniczenie negatywnych skutków podtopień i suszy oraz minimalizowanie ryzyka występowania sytuacji nadzwyczajnych			
7.	Renaturalizacją cieków i zbiorników wodnych, z uwzględnieniem tworzenia obszarów bioretencji	Gmina Grębocice, PGW WP	↓
8.	Utrzymanie rowów melioracyjnych	Gmina Grębocice	↔
9.	Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych	Gmina Grębocice	↓
10.	Realizacja programu małej retencji na obszarach rolnych i leśnych	Gmina Grębocice, nadleśnictwa	↓
11.	Właściwe zagospodarowanie przestrzenne terenów zagrożonych podtopieniami i suszami	Gmina Grębocice	↓

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028

1. Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMŚ wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. z 2025 r., poz. 960) przy czym zgodnie z ust. 3 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Podstawę prawną klasyfikacji stanu wód stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1475).

Zgodnie z ustawą - Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych JCWP.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska. Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu ekologicznego (w przypadku silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych - ocena potencjału ekologicznego) oraz ocena stanu chemicznego (badanych jest ok. 50 wskaźników). Dla klasyfikacji stanu ekologicznego podstawowe znaczenie ma klasyfikacja elementów biologicznych (badanych jest 5 wskaźników), podczas gdy klasyfikacja elementów fizykochemicznych (ok. 30 wskaźników) i hydromorfologicznych mają rolę wspierającą.

Stan ekologiczny JCWP klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga - dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio - stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza i druga tworzą wspólnie potencjał dobry i powyżej dobrego.

O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego, tzw. zasada „najgorszy decyduje”. Oznacza ona, że gdy do oceny danego obiektu użyto kilku elementów, ostateczna ocena nie jest średnią z ocen tych elementów, ale jest równa ocenie najgorzej ocenionego z nich. Zasada ta jest wyrazem ostrożności. Decydująca rola najsłabszego ogniwa przypomina o zagrożeniu, jakie jego stan niesie całemu systemowi².

W tabeli przedstawiono ocenę jakości JCWP poddanych w latach 2019 - 2024 monitoringowi i obejmujących teren analizowanej Gminy Grębocice, na obszarze której było 7 punktów pomiarowo-kontrolnych³.

² Raport z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonanej w roku 2025 na podstawie danych z lat 2019-2024, GIOŚ

³ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu - tabela, GIOŚ

Tabela 22. Ocena stanu JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Grębocice

Nazwa JCWP	Kod jcwp	Nazwa ppk	Ocena stanu jcwp
Brusina	PLRW600010152729	Brusina - ujście do Rudnej (m. Retków)	zły stan wód
Kanał Południowy	PLRW60001015289	Kanał Południowy - ujście do Rudnej (m. Czernczyce)	zły stan wód
Moskorzynka	PLRW60001015269	Moskorzynka - ujście do Rudnej	zły stan wód
Rów Mleczarski	PLRW600010152769	Rów Mleczarski - ujście do Rudnej (droga 292 m. Grębocice)	zły stan wód
Rudna od Moskorzynki do Odry	PLRW60001115299	Rudna - poniżej Cukrowni "Głogów"	zły stan wód
Rudna od źródła do Moskorzynki	PLRW600009152599	Rudna - powyżej Moskorzynki i Kalinówki (m. Krzydlowice)	zły stan wód

źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu - tabela

Wody podziemne

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2025 r., poz. 960) zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych w punktach sieci krajowej w ramach PMŚ wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie GIOŚ, natomiast w sieci regionalnej wykonuje GIOŚ.

Celem monitoringu wód podziemnych jest dostarczenie informacji o jakości tych wód, obserwacja zachodzących zmian chemizmu oraz sygnalizacja zagrożeń w skali regionu i kraju. Wyniki badań i ocen są pomocne do optymalizacji związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami wód działań, mających na celu utrzymanie lub osiągnięcie ich dobrego stanu.

Monitoring krajowy wód podziemnych jest podstawą do oceny wód podziemnych w poszczególnych punktach pomiarowych oraz JCWPd. Oceny stanu JCWPd dokonuje się na podstawie oceny stanu ilościowego i stanu chemicznego, które mogą być dobre bądź słabe. Stan JCWPd ocenia się jako dobry, jeżeli zarówno jej stan chemiczny, jak i stan ilościowy, są oceniane jako dobre. Stan JCWPd ocenia się jako słaby, jeżeli jej stan chemiczny lub jej stan ilościowy jest oceniany jako słaby.

Tabela 23. Kompleksowa ocena stanu JCWPd obejmujących teren gminy Grębocice

Nr JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Stan ogólny	Zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych
78	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

źródło: Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach - stan na rok 2024

2. Przeciwdziałanie zanieczyszczeniom wód powierzchniowych i podziemnych ze źródeł komunalnych, przemysłowych i rolniczych

Zadanie realizowane jest na bieżąco w ramach dostępnych możliwości inwestycyjnych oraz zidentyfikowanych potrzeb. Działania obejmują ograniczanie dopływu zanieczyszczeń do wód poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury kanalizacyjnej, usprawnianie systemów oczyszczania ścieków oraz wdrażanie rozwiązań ograniczających spływ zanieczyszczeń z terenów rolniczych i przemysłowych.

3. Kontrola przestrzegania przez zakłady przemysłowe norm prawnych i warunków pozwoleń wodno-prawnych

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

4. Zapewnienie ochrony wód podziemnych przed degradacją (zanieczyszczeniem) zwłaszcza głównych zbiorników wód podziemnych oraz stref ochrony ujęć wód podziemnych

W ramach działalności statutowej Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie opracowuje projekty planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu uczestniczył w opracowaniu II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (IIaPGW), przyjętej rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335), która weszła w życie 24 lutego 2023 r. Dokument ten zawiera zestaw działań dla poszczególnych jednolitych części wód, ukierunkowanych na osiągnięcie określonych celów środowiskowych.

W latach 2023-2024 dla zlokalizowanego na terenie gminy Grębocice Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 314 Pradolina rzeki Odry (Głógów) Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu nie ustanowił obszaru ochronnego.

5. Dążenie do racjonalizacji użytkowania zasobów wodnych

W ramach działalności statutowej Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie opracowują projekt planu gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu uczestniczył w opracowaniu II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (IIaPGW), przyjętej rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335), które weszło w życie 24 lutego 2023 r. Plan zawiera zestaw działań dla poszczególnych jednolitych części wód, ukierunkowanych na osiągnięcie określonych celów środowiskowych.

6. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód

Działania edukacyjne, realizowane w ramach obowiązków zespołu RCK, były prowadzone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w ramach programu „Aktywni Błękitni”.

Program obejmował działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, ukierunkowane na zwiększanie świadomości ekologicznej w zakresie ochrony zasobów wodnych,

racjonalnego gospodarowania wodą oraz przeciwdziałania skutkom zmian klimatu. Zakres tematyczny programu jest spójny z założeniami zadania, w szczególności w obszarze popularyzacji wiedzy o ochronie wód oraz kształtowania postaw proekologicznych. W edycji 2023/2024 w programie uczestniczyło 69 szkół podstawowych z regionu.

Realizacja zadania nie wiązała się z ponoszeniem kosztów finansowych.

7. Renaturalizacja cieków i zbiorników wodnych, z uwzględnieniem tworzenia obszarów bioretencji

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

8. Utrzymanie rowów melioracyjnych

W latach 2023-2024 prowadzono działania związane z utrzymaniem rowów melioracyjnych na terenie Gminy Grębocice. W ramach realizacji zadania wykonywano prace konserwacyjne mające na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracyjnych.

Łączny koszt realizacji zadania w analizowanym okresie wyniósł 178 991,14 zł. Przedsięwzięcie finansowane było ze środków budżetu Gminy Grębocice oraz przy udziale dofinansowania z budżetu Województwa Dolnośląskiego.

9. Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

10. Realizacja programu małej retencji na obszarach rolnych i leśnych

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

11. Właściwe zagospodarowanie przestrzenne terenów zagrożonych podtopieniami i suszami

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 7 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarka wodno-ściekowa.

Tabela 24. Kierunki interwencji i zadania w obszarze gospodarka wodno-ściekowa

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Prowadzenie skutecznej gospodarki wodno-ściekowej			
Kierunek interwencji: Budowa oraz modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej			
1.	Budowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Gmina Grębocice, ZGK	↑
2.	Prowadzenie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych i przemyśle	Gmina Grębocice, ZGK, organizacje pozarządowe	↑
3.	Edukacja ekologiczna mieszkańców i przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodnej	Gmina Grębocice, PGW WP, organizacje pozarządowe	↔
4.	Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód	PGW WP	↓
5.	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej	Gmina Grębocice, ZGK	↑
6.	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	Gmina Grębocice, ZGK	↑
7.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tam, gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione	osoby fizyczne	↑

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028

1. Budowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę

W latach 2023-2024 realizowano działania związane z budową i modernizacją ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Grębocice.

W ramach prowadzonych inwestycji wykonano następujące zadania:

1. Stacja Uzdatniania Wody (SUW) w Grębocicach
 - rok realizacji: 2024;
 - koszt: 552 220,01 zł;
 - źródło finansowania: budżet Gminy Grębocice.
2. Budowa sieci wodociągowej w m. Żabice
 - rok realizacji: 2024;
 - koszt: 18 108,77 zł;
 - źródło finansowania: budżet Gminy Grębocice.
3. Budowa sieci wodociągowej w m. Żabice
 - rok realizacji: 2023;

- koszt: 63 564,29 zł;
 - źródło finansowania: dotacja celowa.
4. Budowa sieci wodociągowej w m. Trzęsów
- rok realizacji: 2023;
 - koszt: 48 157,69 zł;
 - źródło finansowania: dotacja celowa.
5. Budowa sieci wodociągowej w m. Obiszów
- rok realizacji: 2023;
 - koszt: 38 191,79 zł;
 - źródło finansowania: dotacja celowa.
6. Budowa sieci wodociągowej w m. Grębocice, ul. Legnicka
- rok realizacji: 2023;
 - koszt: 76 337,14 zł;
 - źródło finansowania: dotacja celowa.
7. Budowa sieci wodociągowej w m. Grębocice - Grodowiec
- rok realizacji: 2023;
 - koszt: 38 435,06 zł;
 - źródło finansowania: dotacja celowa.
8. Budowa sieci wodociągowej w m. Grębocice - Trzęsów
- rok realizacji: 2023;
 - koszt: 21 282,89 zł;
 - źródło finansowania: dotacja celowa.

Łączny koszt realizacji zadań w zakresie budowy i modernizacji infrastruktury wodociągowej w latach 2023-2024 wyniósł 856 297,64 zł.

3. Edukacja ekologiczna mieszkańców i przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodnej

Zadanie realizowane jest na bieżąco poprzez działania informacyjne i edukacyjne skierowane do mieszkańców oraz przedsiębiorstw. Obejmują one kampanie informacyjne, spotkania, szkolenia oraz materiały edukacyjne dotyczące racjonalnego gospodarowania wodą, oszczędzania zasobów wodnych oraz ograniczania negatywnego wpływu działalności człowieka na stan wód powierzchniowych i podziemnych.

2. Prowadzenie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych i przemyśle

Działania w zakresie ograniczania zużycia wody w gospodarstwach domowych i przemyśle były realizowane w latach wcześniejszych w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”. Szczegółowy opis przedsięwzięć oraz ich efektów został przedstawiony w raporcie z realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2021-2022.

4. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

5. Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji, w tym deszczowej

W latach 2023-2024 realizowano działania związane z budową, rozbudową i modernizacją sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Grębocice. W ramach inwestycji prowadzono prace obejmujące zarówno infrastrukturę drogową, jak i systemy odwodnieniowe.

Wykaz zrealizowanych zadań przedstawia się następująco:

1. Kanalizacja sanitarna i deszczowa w ul. Legnickiej w Grębocicach
 - o okres realizacji: 14.03.2024 r. -14.12.2024 r.
 - o koszt: 709 622,74 zł;
 - o źródło finansowania: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg oraz budżet Gminy Grębocice.
2. Przebudowa drogi gminnej wraz z budową przepustu, sieci kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia drogowego w m. Rzeczyca
 - o okres realizacji: 13.06.2024 r. -13.01.2025 r.
 - o koszt: 114 539,60 zł;
 - o źródło finansowania: środki własne Gminy Grębocice.
3. Przebudowa ul. Szkolnej w Grębocicach oraz budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy Szkole Podstawowej
 - o okres realizacji: 21.06.2024 r. - 21.10.2024 r.
 - o koszt: 129 165,03 zł;
 - o źródło finansowania: budżet Gminy Grębocice.
4. Budowa sieci wodociągowej w ul. Legnickiej w Grębocicach
 - o rok realizacji: 2023 r.
 - o koszt: 84 493,20 zł;
 - o źródło finansowania: dotacja celowa ZGK.
5. Budowa sieci wodociągowej w m. Trzęsów
 - o rok realizacji: 2023 r.
 - o koszt: 56 386,28 zł;
 - o źródło finansowania: dotacja celowa ZGK.
6. Budowa sieci wodociągowej w ul. Kwiatowej w Grębocicach
 - o rok realizacji: 2023 r.
 - o koszt: 85 559,14 zł;
 - o źródło finansowania: dotacja celowa ZGK.

6. Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych

W 2023 r. realizowano działania związane z budową, rozbudową i modernizacją urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych oraz zagospodarowywania osadów ściekowych na terenie Gminy Grębocice. W ramach zadania przeprowadzono remont oczyszczalni ścieków w Grębocicach.

Koszt realizacji przedsięwzięcia wyniósł 7 803 467,16 zł. Zadanie zostało sfinansowane ze środków budżetu Gminy Grębocice.

7. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków tam, gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na terenie gminy Grębocice funkcjonowało 6 przydomowych oczyszczalni ścieków zarówno w 2023 r., jak i w 2024 r.

3.6. Zasoby geologiczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 4 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji zasoby geologiczne.

Tabela 25. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby geologiczne

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi			
Kierunek interwencji: Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin			
1.	Rekultywacja i zagospodarowanie terenów wydobywczych	Gmina Grębocice, właściciele gruntów	↔
2.	Zapobieganie nielegalnej eksploatacji kopalin	Starostwo Powiatowe w Polkowicach, Marszałek Województwa Dolnośląskiego, OUG	↔
3.	Uwzględnienie w koncesjach na wydobycie surowców racjonalnego gospodarowania zasobami geologicznymi	Starostwo Powiatowe w Polkowicach, Marszałek Województwa Dolnośląskiego, OUG	↔
4.	Ujęcie złóż mineralnych w planach zagospodarowania przestrzennego	Gmina Grębocice	↑

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028

1. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów wydobywczych

Łączna powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji wyniosła 8,55 ha, z czego 5,17 ha stanowiły grunty zdewastowane, a 3,38 ha grunty zdegradowane.

Wśród gruntów wymagających rekultywacji 3,10 ha było związanych z kopalnictwem rud metali (dział 13) oraz pozostałym górnictwem i kopalnictwem (dział 14), 0,28 ha z działalnością w zakresie zaopatrywania w energię, gaz i wodę (sekcja E, działy 40 i 41), natomiast 5,17 ha wynikało z innej działalności.

Tabela 26. Grunty wymagające rekultywacji

Wyszczególnienie		Grunty wymagające rekultywacji			
		Ogółem (2+3)	zdewastowane	zdegradowane	z ogółem, na których zakończono działalność przemysłową
Ogółem		8,55	5,17	3,38	
Z tego w wyniku działalności w zakresie	górnictwa i kopalnictwa surowców energetycznych, w tym: górnictwa i wzbogacania węgla kamiennego (10.1), górnictwa i wzbogacania węgla brunatnego (10.2), wydobywania ropy naftowej i gazu ziemnego (11.1)				
	kopalnictwa rud metali (dział 13) oraz pozostałe górnictwo i kopalnictwo (dział 14)	3,10		3,10	
	produkcji metali (dział 27)				
	zaopatrywania w energię, gaz i wodę (sekcja E, działy 40 i 41)	0,28		0,28	
	innej działalności	5,17	5,17		

źródło: Starostwo Powiatowe w Polkowicach

2. Zapobieganie nielegalnej eksploatacji kopalni

Okręgowy Urząd Górniczy we Wrocławiu prowadzi bieżące działania w zakresie zapobiegania nielegalnej eksploatacji kopalni. W omawianym okresie nie stwierdzono miejsc poboru kopalni kwalifikujących się do ustalenia opłaty podwyższonej za wydobywanie bez wymaganej koncesji.

3. Uwzględnienie w koncesjach na wydobywanie surowców racjonalnego gospodarowania zasobami geologicznymi

Zadanie realizowane jest na bieżąco przez Starostwo Powiatowe w Polkowicach. W raportowanym okresie Starosta nie wydał koncesji w zakresie wydobywania kopalni.

4. Ujęcie złóż mineralnych w planach zagospodarowania przestrzennego

W latach 2023-2024 w dokumentach planistycznych Gminy Grębocice uwzględniano występowanie oraz ochronę udokumentowanych złóż surowców mineralnych, w szczególności rud miedzi, zgodnie z przepisami prawa geologicznego i górniczego.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym Uchwałą Nr LXX/455/2023 Rady Gminy Grębocice z dnia 30 maja 2023 r. dla planowanej stacji elektroenergetycznej 110/20 kV w obrębie Grębocice wraz z dowiązaniami liniowymi wskazano, że obszar planu znajduje się w zasięgu udokumentowanego złoża rud miedzi „Głogów Głęboki-Przemysłowy” (RM 9748), podlegającego ochronie na podstawie przepisów odrębnych.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym Uchwałą Nr LXXXIII/537/2024 z dnia 12 marca 2024 r. dla wybranych obszarów w obrębie Grębocice

między ul. Wspólną i ul. Kościelną oraz przy ul. Zielonej, wskazano, że teren objęty planem znajduje się w granicach udokumentowanych złóż rud miedzi „Retków-Grodziszczce” (nr 20858) oraz „Głogów Głęboki-Przemysłowy” (nr 9748), dla których obowiązują przepisy odrębne.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym Uchwałą Nr VII/35/2024 z dnia 27 sierpnia 2024 r. dla terenu górniczego na obszarze OUOW „Żelazny Most” w gminie Grębocice wskazano, że obszar planu znajduje się w zasięgu udokumentowanych złóż rud miedzi „Retków-Grodziszczce” (RM 20858) oraz „Retków” (RM 6751), podlegających ochronie zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3.7. Gleby

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 6 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gleby.

Tabela 27. Kierunki interwencji i zadania w obszarze gleby

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona gleb przed degradacją oraz rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych			
Kierunek interwencji: Ochrona gleb użytkowanych rolniczo			
1.	Rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju	ODR	↑
2.	Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych przez czynniki antropogeniczne	ODR, rolnicy	↑
3.	Monitoring gleb użytkowanych rolniczo i gleb na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami	GIOŚ, IUNG	↔
4.	Racjonalne gospodarowanie zasobami środowiskowymi w produkcji rolnej	ODR, rolnicy	↑
5.	Adaptacja rolnictwa do zmian klimatu oraz udział w przeciwdziałaniu tym zmianom	ODR, rolnicy	↑
Kierunek interwencji: Rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych			
6.	Rekultywacja i rewitalizacja terenów	Gmina Grębocice, właściciele gruntów	↑

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028

1. Rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju

Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu w 2023 roku przeprowadził trzy szkolenia, w których łącznie uczestniczyło 35 osób. W 2024 roku zrealizowano jedno szkolenie z udziałem 11 uczestników, a ponadto udzielono 224 porad indywidualnych.

2. Przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych przez czynniki antropogeniczne

Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu w 2023 roku przeprowadził 10 szkoleń, w których uczestniczyło łącznie 198 osób, oraz udzielił 247 porad indywidualnych. W 2024 roku zrealizowano 8 szkoleń, w których udział wzięło 110 uczestników, a także przeprowadzono jeden wykład dla 15 osób oraz udzielono 345 porad indywidualnych.

3. Monitoring gleb użytkowanych rolniczo i gleb na obszarach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami

Na terenie gminy Grębocice zlokalizowany jest punkt monitoringu krajowego gleb w m. Grębocice (nr 197). Badania prowadzone są w cyklach 5-letnich, począwszy od 1995 roku. Ostatni cykl badawczy zakończono w 2025 roku.

W latach 2023-2024 roku na terenie gminy Grębocice nie prowadzono badań gleb w ramach monitoringu regionalnego.

4. Racjonalne gospodarowanie zasobami środowiskowymi w produkcji rolnej

W 2023 roku Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu przeprowadził 3 szkolenia, w których uczestniczyło łącznie 67 osób, oraz 4 wykłady, w których udział wzięło 112 uczestników. W 2024 roku udzielono 241 porad indywidualnych.

5. Adaptacja rolnictwa do zmian klimatu oraz udział w przeciwdziałaniu tym zmianom

W 2023 roku Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu przeprowadził jedno szkolenie, w którym uczestniczyło 10 osób, oraz udzielił 100 porad indywidualnych. W 2024 roku zrealizowano 2 szkolenia, w których udział wzięło łącznie 25 uczestników, a także udzielono 141 porad indywidualnych.

6. Rekultywacja i rewitalizacja terenów

Działania w zakresie rekultywacji i rewitalizacji terenów były realizowane w latach wcześniejszych w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028”. Szczegółowy opis przedsięwzięć oraz ich efektów został przedstawiony w raporcie z realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2021-2022.

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 7 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów.

Tabela 28. Kierunki interwencji i zadania w obszarze gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Racjonalna gospodarka odpadami			
Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami			
1.	Tworzenie rocznych sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	ZGZM	↔
2.	Ograniczeniem produkcji odpadów i ich ponowne wykorzystanie, wprowadzenie recyklingu	ZGZM	↔
3.	Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Grębocice	ZGZM	↔
4.	Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Grębocicach	Gmina Grębocice	↑
5.	Działania edukacyjne na temat zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prawidłowego postępowania z wytworzonymi odpadami	Gmina Grębocice, ZGZM, organizacje pozarządowe	↔
Kierunek interwencji: Usuwanie oraz unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest			
6.	Sukcesywne i bezpieczne dla środowiska oraz zdrowia mieszkańców usuwanie wyrobów zawierających azbest	Gmina Grębocice, mieszkańcy	↑
7.	Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat szkodliwości azbestu i konieczności jego eliminowania ze środowiska	Gmina Grębocice, organizacje pozarządowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028

1. Tworzenie rocznych sprawozdań z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi

W latach 2023-2024 sporządzono i przekazano roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Dokumenty zostały złożone za pośrednictwem Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO), zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Zadanie realizowane było w ramach działalności statutowej Związku Gmin Zagłębia Miedziowego.

2. Ograniczeniem produkcji odpadów i ich ponowne wykorzystanie, wprowadzenie recyklingu

W latach 2023-2024 realizowano działania mające na celu ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów, promowanie ich ponownego wykorzystania oraz upowszechnianie zasad selektywnej zbiórki i recyklingu. Zadanie było realizowane w ramach działalności statutowej Związku Gmin Zagłębia Miedziowego.

W okresie sprawozdawczym prowadzono kampanie informacyjne, warsztaty oraz akcje społeczne służące zwiększaniu świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowaniu postaw sprzyjających ograniczaniu powstawania odpadów oraz właściwemu postępowaniu z odpadami komunalnymi.

Informacje i materiały edukacyjne publikowano za pośrednictwem strony internetowej Związku Gmin Zagłębia Miedziowego oraz mediów społecznościowych, a także przekazywano do urzędów gmin członkowskich w celu ich dalszego rozpowszechniania wśród mieszkańców.

3. Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Grębocice

W latach 2023-2024 odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Grębocice realizowane były przez Związek Gmin Zagłębia Miedziowego (ZGZM) w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi obejmującego gminy członkowskie Związku. Zadanie finansowane było ze środków budżetowych ZGZM.

W 2023 r. całkowity koszt funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wyniósł 20 815 893,88 zł. W ramach tej kwoty realizowano:

1. odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych - 17 773 460,75 zł;
2. tworzenie i utrzymanie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) - 1 362 242,44 zł;
3. obsługę administracyjną systemu - 1 613 227,29 zł;
4. działania z zakresu edukacji ekologicznej - 66 963,40 zł.

W 2023 r. system obejmował osiem gmin członkowskich: Chocianów, Gaworzyce, Grębocice, Jerzmanowa, Pęcław, Polkowice, Przemków oraz Radwanice.

W 2024 r. całkowity koszt funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wyniósł 27 971 267,93 zł. W ramach poniesionych wydatków realizowano:

1. odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych - 23 948 369,68 zł;
2. tworzenie i utrzymanie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) - 1 994 438,66 zł;
3. obsługę administracyjną systemu - 1 959 981,45 zł;
4. działania z zakresu edukacji ekologicznej - 68 478,14 zł.

W 2024 r. system gospodarowania odpadami komunalnymi obejmował dziesięć gmin członkowskich ZGZM: Chocianów, Gaworzyce, Grębocice, Jerzmanowa, Kotla, Pęcław, Polkowice, Przemków, Radwanice oraz Żukowice.

4. Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Grębocicach

W ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi mieszkańcy Gminy Grębocice mieli zapewniony dostęp do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowanego przy ul. Spółdzielczej 34A w Grębocicach, funkcjonującego od 2021 r. Inwestycja została zrealizowana ze środków własnych Związku Gmin Zagłębia Miedziowego oraz środków pozyskanych z funduszy zewnętrznych.

W latach 2023-2024 mieszkańcy Gminy Grębocice, w ramach ponoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz uczestnictwa gminy w Związku Gmin Zagłębia Miedziowego, mogli nieodpłatnie przekazywać odpady komunalne do pięciu Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych funkcjonujących na terenie gmin: Grębocice, Polkowice, Radwanice, Gaworzyce oraz Przemków.

5. Działania edukacyjne na temat zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prawidłowego postępowania z wytworzonymi odpadami

W latach 2023-2024 realizowano działania edukacyjne dotyczące zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi. Zadania prowadzone były przez Związek Gmin Zagłębia Miedziowego w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, a także przez Gminę Grębocice.

Na realizację działań edukacyjnych ZGZM przeznaczył 62 588,40 zł w 2023 r. oraz 67 236,15 zł w 2024 r. Ponadto Gmina Grębocice poniosła wydatki w wysokości 16 375,25 zł na organizację lokalnych akcji ekologicznych.

W okresie sprawozdawczym realizowano następujące przedsięwzięcia:

1. Program „EKO Wyprawka” - skierowany do rodziców noworodków. Uczestnicy programu mogli otrzymać zestaw zawierający pieluchę wielorazową z wkładem oraz śliniak w zamian za złożenie korekty deklaracji związanej z narodzinami dziecka. Działanie promowało stosowanie produktów wielorazowego użytku oraz ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów.
2. Promocja wiat na przedmioty do ponownego użycia - na Punktach Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych funkcjonowały miejsca przeznaczone do pozostawiania i odbierania przedmiotów nadających się do dalszego użytkowania. Działanie wspierane było przez grupę internetową „Graty z wiaty”, za pośrednictwem której informowano mieszkańców o dostępnych przedmiotach.
3. Projekt „Jestem w pSZOKU” - warsztaty edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych prowadzone na terenie Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Uczestnicy poznawali zasady segregacji odpadów oraz sposoby ich dalszego zagospodarowania.
4. Zbiórka elektroodpadów w szkołach - akcja edukacyjna polegająca na zbiórce zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W 2024 r. w przedsięwzięciu uczestniczyła Szkoła Podstawowa w Rzeczychy.
5. Akcje tematyczne organizowane na PSZOK-ach, m.in. „Wiosenne porządki” oraz „Mikołaj na PSZOK-ach”, promujące korzystanie z Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych oraz prawidłowe postępowanie z odpadami problemowymi.
6. Konkurs „Związkowa Gmina o segregacji nie zapomina”, skierowany do dzieci i młodzieży. Efektem przedsięwzięcia było przygotowanie materiałów edukacyjnych promujących zasady prawidłowej segregacji odpadów.
7. Akcje ekologiczne „Dzień Ziemi” oraz „Sprzątanie Świata”, realizowane przy udziale szkół, przedszkoli i sołectw z terenu Gminy Grębocice. Przedsięwzięcia służyły kształtowaniu postaw proekologicznych oraz podnoszeniu świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i utrzymania czystości przestrzeni publicznej.

Łączne nakłady finansowe przeznaczone na realizację działań edukacyjnych w latach 2023-2024 wyniosły 146 199,80 zł.

6. Sukcesywne i bezpieczne dla środowiska oraz zdrowia mieszkańców usuwanie wyrobów zawierających azbest

W 2023 r. realizowano działania związane z sukcesywnym usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Grębocice. W ramach zadania z 15 obiektów usunięto łącznie 35,51 Mg wyrobów zawierających azbest.

Zakres prac obejmował demontaż, odpowiednie zabezpieczenie i pakowanie odpadów, ich załadunek, transport oraz przekazanie do unieszkodliwienia zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 41 377,82 zł. Przedsięwzięcie zostało sfinansowane ze środków budżetu Gminy Grębocice oraz dotacji udzielonej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu przy wsparciu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dofinansowanie wyniosło 40% kosztów kwalifikowanych zadania.

7. Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat szkodliwości azbestu i konieczności jego eliminowania ze środowiska

W 2023 roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu udzielił Gminie Grębocice dotacji w wysokości 9 942,80 zł na realizację zadania pn. „Usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Grębocice”.

Ponadto działania związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej w zakresie szkodliwości azbestu oraz konieczności jego bezpiecznego usuwania są realizowane na bieżąco przez jednostki oświatowe. Obejmują one zajęcia edukacyjne, prelekcje, pogadanki oraz działania informacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy na temat zagrożeń dla zdrowia i środowiska wynikających z obecności wyrobów zawierających azbest.

3.9. Zasoby przyrodnicze

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 13 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona przyrody i krajobrazu.

Tabela 29. Kierunki interwencji i zadania w obszarze ochrona przyrody i krajobrazu

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona zasobów przyrodniczych			
Kierunek interwencji: Rozszerzenie i umocnienie systemu obszarów chronionych			
1.	Działania ochrony czynnej na terenach form ochrony przyrody	RDOŚ we Wrocławiu	↔
2.	Tworzenie i powiększanie obszarów chronionych	Gmina Grębocice, RDOŚ we Wrocławiu, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	↓
Kierunek interwencji: Ochrona różnorodności biologicznej			
3.	Wspierania działań w zakresie ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt	Gmina Grębocice, RDOŚ w Wrocławiu	↑
4.	Usuwanie, kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków inwazyjnych	Gmina Grębocice, RDOŚ we Wrocławiu, nadleśnictwa	↑
5.	Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej	Gmina Grębocice, RDOŚ we Wrocławiu, nadleśnictwa	↑
6.	Realizacja projektów dot. udostępniania lokalnych zasobów przyrodniczych m.in. na cele turystyczne z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska	Gmina Grębocice, RDOŚ we Wrocławiu, nadleśnictwa	↑
7.	Działania edukacyjne dotyczące bioróżnorodności	Gmina Grębocice, RDOŚ we Wrocławiu, nadleśnictwa, organizacje pozarządowe	↔
Kierunek interwencji: Ochrona i zwiększanie powierzchni terenów zielonych			
8.	Ochrona, uzupełnianie i rozbudowa terenów zielonych na terenie gminy	Gmina Grębocice	↔
Cel: Rozwijanie zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej			
Kierunek interwencji: Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej z zachowaniem bogactwa biologicznego			
9.	Uaktualnienie i opracowanie planów urządzania lasów	Starostwo Powiatowe w Polkowicach, nadleśnictwa	→
10.	Uwzględnianie w planach urządzenia lasu dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do siedliska	Starostwo Powiatowe w Polkowicach, nadleśnictwa	↔

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
11.	Przeciwdziałanie zagrożeniom, w tym m.in. zagrożeniu pożarowemu, poprzez stały monitoring obszarów leśnych pod kątem ewentualnych zagrożeń	nadleśnictwa	↔
12.	Zalesianie gruntów niskiej jakości lub zdegradowanych	Gmina Grębocice, RDOŚ we Wrocławiu, nadleśnictwa	↔
13.	Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów	Gmina Grębocice, RDOŚ we Wrocławiu, nadleśnictwa, organizacje pozarządowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028

1. Działania ochrony czynnej na terenach form ochrony przyrody

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu realizuje na terenie rezerwatu „Uroczysko Obiszów” wyłącznie działania ochrony biernej.

2. Tworzenie i powiększanie obszarów chronionych

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

3. Wspierania działań w zakresie ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt

W 2023 r. realizowano działania edukacyjne wspierające ochronę siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt. W ramach zadania przeprowadzono pogadankę w Przedszkolu Publicznym w Grębocicach dotyczącą form ochrony przyrody oraz znaczenia zachowania różnorodności biologicznej. Działanie miało charakter informacyjno-edukacyjny i służyło upowszechnianiu wiedzy przyrodniczej wśród najmłodszych mieszkańców gminy.

Nadleśnictwo Głogów prowadzi działania w zakresie ochrony gatunków roślin i zwierząt, w tym gatunków zagrożonych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U. 2023 poz. 672) oraz zapisami zawartymi w „Vademecum Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Głogów”, obowiązującym od 2015 roku.

4. Usuwanie, kontrola i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków inwazyjnych

W ramach zadania prowadzony jest monitoring terenowy gruntów pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Głogów w zakresie występowania gatunków inwazyjnych. Działania obejmują systematyczną obserwację terenów oraz identyfikację obszarów zagrożonych ich rozprzestrzenianiem.

5. Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej

Nadleśnictwo Głogów realizuje działania w zakresie ochrony gatunków roślin i zwierząt, w tym gatunków zagrożonych, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27 marca 2023 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U. 2023 poz. 672) oraz zapisami „Vademecum Ochrony Przyrody w Nadleśnictwie Głogów”, obowiązującym od 2015 roku.

6. Realizacja projektów dot. udostępniania lokalnych zasobów przyrodniczych m.in. na cele turystyczne z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska

W latach 2023-2024 realizowano działania związane z udostępnianiem lokalnych zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska. Prace prowadzono na terenie zabytkowego parku w Retkowie i obejmowały utrzymanie oraz poprawę stanu siedliska wodnego w obrębie parkowej sadzawki.

W 2023 r. wykonano prace związane z czyszczeniem sadzawki, na które przeznaczono 14 580,62 zł. W 2024 r. przeprowadzono inwentaryzację obiektu, a koszt realizacji zadania wyniósł 17 835,00 zł. Przedsięwzięcia zostały sfinansowane ze środków budżetu Gminy Grębocice.

Łączny koszt realizacji zadania w latach 2023-2024 wyniósł 32 415,62 zł.

7. Działania edukacyjne dotyczące bioróżnorodności

W ramach zadania zorganizowano konkurs pszczelarski, którego celem było upowszechnianie wiedzy na temat znaczenia pszczoł i innych owadów zapylających dla funkcjonowania ekosystemów oraz zachowania różnorodności biologicznej. Koszt realizacji przedsięwzięcia wyniósł 16 400,00 zł i został sfinansowany ze środków budżetu Gminy Grębocice.

Ponadto prowadzone są działania z zakresu edukacji przyrodniczo-leśnej zgodnie z zapisami „Programu Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Głogów” opracowanego na lata 2017-2026.

8. Ochrona, uzupełnianie i rozbudowa terenów zielonych na terenie gminy

W latach 2023-2024 realizowano działania związane z ochroną, uzupełnianiem oraz rozbudową terenów zielonych na terenie Gminy Grębocice. Przedsięwzięcia wykonywane były przy udziale KGHM Polska Miedź S.A. w ramach działań kompensacyjnych i nasadzeń zastępczych.

W 2023 r. w miejscowości Obiszów, w ramach akcji „Sadzimy wspólnie drzewa”, wykonano nasadzenia 100 drzew różnych gatunków. Ponadto na terenach zielonych gminy przeprowadzono nasadzenia zastępcze wynikające z decyzji administracyjnej zezwalającej na usunięcie drzew. W ramach realizacji zadania posadzono 114 sztuk roślin zgodnie z warunkami określonymi w decyzji.

W 2024 r. na terenach zielonych Gminy Grębocice wykonano nasadzenia 577 drzew różnych gatunków w ramach kompensacji przyrodniczej. W liczbie tej uwzględniono 100 drzew posadzonych podczas kolejnej edycji akcji „Sadzimy wspólnie drzewa” przeprowadzonej w miejscowości Obiszów.

Łącznie w latach 2023-2024 na terenie gminy wykonano nasadzenia 791 drzew i krzewów w ramach działań związanych z ochroną i rozwojem terenów zielonych.

9. Uaktualnienie i opracowanie planów urządzania lasów

Nadleśnictwo Głogów rozpoczęło prace nad opracowaniem nowego Planu Urządzenia Lasu na lata 2026-2035.

10. Uwzględnianie w planach urządzenia lasu dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do siedliska

W ramach bieżącej działalności w planach urządzenia lasu uwzględnia się dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do warunków siedliskowych.

11. Przeciwdziałanie zagrożeniom, w tym m.in. zagrożeniu pożarowemu, poprzez stały monitoring obszarów leśnych pod kątem ewentualnych zagrożeń

Nadleśnictwo Głogów prowadzi działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej lasów, obejmujące pełnienie dyżurów przeciwpożarowych w Punkcie Alarmowo-Dyspozycyjnym oraz w leśnictwach. Monitoring obszarów leśnych realizowany jest również z wykorzystaniem kamer zamontowanych na dostrzegalniach przeciwpożarowych. Dodatkowo koordynowane są akcje gaśnicze, w tym m.in. loty samolotów patrolowo-gaśniczych, w okresie zagrożenia pożarowego trwającym od 15 marca do 30 października.

12. Zalesianie gruntów niskiej jakości lub zdegradowanych

Nadleśnictwo Głogów prowadzi działania polegające na zalesianiu gruntów porolnych.

13. Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów

Nadleśnictwo Głogów prowadzi działania z zakresu edukacji przyrodniczo-leśnej, obejmujące pogadanki, spotkania z dziećmi w szkołach oraz udział w imprezach otwartych organizowanych przez lokalne organizacje. W ramach realizowanych działań średniorocznie organizowanych jest około 12 spotkań edukacyjnych w szkołach oraz w terenie leśnym z udziałem leśnika.

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 4 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami.

Tabela 30. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ograniczenie ryzyka wystąpienia zagrożeń środowiska spowodowanych przez potencjalne źródła awarii przemysłowych			
Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii			
1.	Nadzór nad logistyką transportową substancji niebezpiecznych	zarządcy dróg, WITD	↓
2.	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska	Wojewoda, Marszałek Województwa Dolnośląskiego, PSP, WIOŚ we Wrocławiu	↑
3.	Poprawa technicznego wyposażenia służb OSP	Gmina Grębocice	↑
4.	Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zasad postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii	Gmina Grębocice, KW PSP, WIOŚ we Wrocławiu	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028

1. Nadzór nad logistyką transportową substancji niebezpiecznych

W latach 2023-2024 nie realizowano działań w wyznaczonym zakresie w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

2. Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska

W omawianym okresie przeprowadzano szkolenia oraz ćwiczenia dla struktur zarządzania kryzysowego, służb, inspekcji i straży w zakresie organizacji akcji ratowniczo - gaśniczej sprawdzające zewnętrzny plan operacyjno - ratowniczy dla obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych KGHM Polska Miedź S.A.

3. Poprawa technicznego wyposażenia służb OSP

W latach 2023-2024 realizowano działania związane z poprawą wyposażenia technicznego jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych funkcjonujących na terenie Gminy Grębocice. W ramach przedsięwzięcia zakupiono sprzęt niezbędny do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, w tym narzędzia hydrauliczne oraz lekki samochód gaśniczy z napędem 4x4, co przyczyniło się do zwiększenia skuteczności i mobilności jednostek OSP. Łączna wartość zadania wyniosła 728 700,00 zł.

Dodatkowo w 2023 roku Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu udzielił dotacji na doposażenie jednostek OSP. Ochotnicza Straż Pożarna w Kwielicach otrzymała dofinansowanie w wysokości 17 200,00 zł na zakup sprzętu, wyposażenia i środków ochrony indywidualnej, natomiast Ochotnicza Straż Pożarna w Szymocinie otrzymała wsparcie w kwocie 18 000,00 zł na ten sam cel.

4. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zasad postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii

Zadanie realizowane jest na bieżąco poprzez działania edukacyjne prowadzone w jednostkach oświatowych oraz w ramach lokalnych inicjatyw informacyjnych. Obejmują one zajęcia dydaktyczne, prelekcje, ćwiczenia i pogadanki dotyczące zasad postępowania w sytuacjach awaryjnych, sposobów alarmowania służb ratunkowych, ewakuacji oraz zachowania bezpieczeństwa w przypadku wystąpienia zagrożeń przemysłowych, chemicznych lub innych poważnych awarii. Działania te służą podnoszeniu świadomości mieszkańców oraz kształtowaniu prawidłowych reakcji na sytuacje kryzysowe.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028 na lata 2023 - 2024 wyznaczył 81 zadań w 10 obszarach interwencji. W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. Podjęto się realizacji 68 zadań. Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Znaczna część zadań ma charakter ciągły.

Poniżej zestawiono ilość zadań wyznaczonych i zrealizowanych w poszczególnych obszarach interwencji. Część zadań posiada charakter administracyjny i jest realizowana w ramach bieżącej działalności podmiotów.

Tabela 31. Ocena realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska

Lp.	Obszar interwencji	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych/realizowanych	% realizacji POŚ
„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024 z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024				
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	18	17	94,44
2.	Zagrożenia hałasem	6	3	50,00
3.	Pola elektromagnetyczne	5	4	80,00
4.	Gospodarowanie wodami	11	6	54,54
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	7	6	85,71
6.	Zasoby geologiczne	4	4	100,00
7.	Gleby	6	6	100,00
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	7	7	100,00
9.	Zasoby przyrodnicze	13	12	92,31
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	4	3	75,00
Razem		81	68	83,95

źródło: opracowanie własne

Stopień realizacji zadań dla Gminy Grębocice w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2024 r. wynosi 83,95 %

4.1. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023 - 2024

W poniższej tabeli zestawiono łączne koszty poniesione na zadania, które opisano we wcześniejszym rozdziale.

Tabela 32. Poniesione koszty podczas realizacji Programu Ochrony Środowiska

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe za lata 2023 - 2024
		RAZEM [zł]
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Gmina Grębocice	16 759 231,5
	Powiat Polkowicki	5 506 808,06
	Rządowy Fundusz Polski Ład	12 200 200,00
	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	3 174 676,35
	Inne	6 103 097,9
	RAZEM	43 744 013,81
Ochrona przed hałasem	-	-
	RAZEM	-
Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	-	-
	RAZEM	-
Gospodarowanie wodami	Inne	178 991,14
	RAZEM	178 991,14
Gospodarka wodno-ściekowa	Gmina Grębocice	8 617 500,57
	Zakład Gospodarki Komunalnej	226 438,62
	Inne	995 591,60
	RAZEM	9 839 530,79
Zasoby geologiczne	-	-
	RAZEM	-
Gleby	-	-
	RAZEM	-
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	Gmina Grębocice	16 375,25
	Związek Gmin Zagłębia Miedziowego	129 824,55
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	9 942,80
	Inne	41 377,82
	RAZEM	197 520,42

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe za lata 2023 - 2024
		RAZEM [zł]
Zasoby przyrodnicze	Gmina Grębocice	48 815,62
	RAZEM	48 815,62
Zagrożenia poważnymi awariami	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	35 200,00
	Inne	728 700,00
	RAZEM	863 900,00
SUMA		54 872 771,80

źródło: opracowanie własne

5. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie gminy Grębocice zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan z wartością bazową ze stanem w latach 2023 - 2024.

Tabela 33. Wskaźniki monitoringu realizacji na terenie gminy Grębocice w latach 2022 - 2024

Lp.	Wskaźnik	Źródło danych	Jednostka	Wartość bazowa [2022]	2023	2024	Zmiana wskaźnika
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA							
1.	Liczba zanieczyszczeń, dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie	RWMŚ	szt.	4	4	4	
2.	Ilość dofinansowań przyznanych na wymianę pieców na ekologiczne	UG Grębocice	szt.	33	18	45	
4.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	GUS	szt.	788	808	816	
ZAGROŻENIA HAŁASEM							
4.	Poziom przekroczeń hałasu na terenie miasta	RWMŚ, GDDKiA	dB	Brak badań	Brak badań	Brak badań	
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE							
5.	Liczba przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM	RWMŚ	szt.	0	0	0	
GOSPODAROWANIE WODAMI							
6.	Ilość JCWP o złym stanie ogólnym	RWMŚ	szt.	7	7	7	
7.	Ilość JCWPd o słabym stanie ogólnym	RWMŚ	szt.	0	0	0	
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA							
8.	Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	GUS	szt.	1 273	1 293	1 307	
9.	Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	GUS	szt.	1 199	1 222	1 254	
10.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	GUS	szt.	6	6	6	
11.	Zbiorniki bezodpływowe	GUS	szt.	8	17	21	
ZASOBY GEOLOGICZNE							
12.	Wydobycie rudy	PIG-PIB	tys/t.	20 555,42	20 979,07	20 990,26	

*Raport z realizacji „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021 - 2024
z perspektywą do roku 2028” za lata 2023 - 2024*

Lp.	Wskaźnik	Źródło danych	Jednostka	Wartość bazowa [2022]	2023	2024	Zmiana wskaźnika
GLEBY							
13.	Zanieczyszczenia gleb	RWMŚ	szt.	Brak badań	Brak badań	0	
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW							
14.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia takich frakcji odpadów komunalnych jak: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynióśł	GUS	%	50,4	48,8	51,0	
15.	Odpady zebrane selektywnie - ogółem	GUS	t	979,78	926,28	1 062,61	
ZASOBY PRZYRODNICZE							
16.	Ilość form ochrony przyrody	CRFOP	szt.	9	8	8	
17.	Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	GUS	ha	2 470,57	2 455,80	2 456,15	
18.	Lesistość gminy	GUS	%	19,7	19,6	19,6	
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI							
19.	Ilość zdarzeń o znamionach poważnej awarii na terenie gminy	WIOŚ	szt.	0	0	0	

źródło: opracowanie własne

Gdzie:

kolor zielony - poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika;

kolor czerwony - pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika.

Podsumowanie

Analizie poddano 81 zadań wyznaczonych w ramach 10 obszarów interwencji. W okresie sprawozdawczym 2023-2024 realizowano 68 zadań, co oznacza, że stopień realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” wyniósł 83,95%.

W poprzednim okresie sprawozdawczym wskaźnik realizacji Programu kształtował się na poziomie 75,3%. Oznacza to wzrost stopnia realizacji o 8,65 punktu procentowego, co świadczy o wysokiej skuteczności wdrażania działań zaplanowanych w Programie.

Większość zrealizowanych zadań jest długofalowa, to znaczy, że przedsięwzięcia są działaniami ciągłymi (wykonywanymi na bieżąco w ramach potrzeb i dostępnych środków finansowych) i cyklicznymi (corocznymi).

Nakłady poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023 - 2024 wyniosły ponad 54 mln zł. Władze gminy oraz inne podmioty odpowiedzialne za realizację Programu największe nakłady finansowe przeznaczyły na działania inwestycyjne związane z ochroną klimatu i jakości powietrza (ponad 46 mln zł).

Zadaniami nie zrealizowanymi były:

1. Wdrożenie zasad zielonych zamówień publicznych;
2. Wyznaczanie „obszarów ciszy” na terenie gminy;
3. Monitoring poziomów hałasu;
4. Stosowanie zabezpieczeń akustycznych na wymagających tego odcinkach dróg i linii kolejowych;
5. Preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych;
6. Kontrola przestrzegania przez zakłady przemysłowe norm prawnych i warunków pozwoleń wodno-prawnych;
7. Renaturalizacja cieków i zbiorników wodnych, z uwzględnieniem tworzenia obszarów bioretencji;
8. Rozwijanie systemów zagospodarowania wód opadowych na terenach zurbanizowanych;
9. Realizacja programu małej retencji na obszarach rolnych i leśnych;
10. Właściwe zagospodarowanie przestrzenne terenów zagrożonych podtopieniami i suszami;
11. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód;
12. Tworzenie i powiększanie obszarów chronionych;
13. Nadzór nad logistyką transportową substancji niebezpiecznych.

W latach 2023-2024 w Gminie Grębocice podejmowano działania planistyczne i organizacyjne w zakresie ochrony środowiska, jednak ich intensywność była zróżnicowana w zależności od obszaru tematycznego. W wielu przypadkach ograniczały się one do zapisów w dokumentach planistycznych, wdrażania obowiązujących przepisów oraz działań o charakterze ciągłym, realizowanych przez wyspecjalizowane instytucje.

W obszarze ochrony przed hałasem uwzględniano odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dopuszczające m.in. stosowanie rozwiązań ograniczających emisję hałasu oraz określające standardy akustyczne dla terenów wrażliwych. Jednocześnie nie prowadzono monitoringu hałasu ani nie realizowano działań takich jak wyznaczanie obszarów ciszy czy budowa ekranów akustycznych, poza

pojedynczymi działaniami kompensacyjnymi i nasadzeniami zieleni przydrożnej, które pośrednio wspierają ograniczanie uciążliwości akustycznych.

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym działania koncentrowały się na uwzględnianiu stosownych zapisów w dokumentach planistycznych oraz na zapewnieniu zgodności emisji z obowiązującymi normami. Prowadzono również ewidencję źródeł pól elektromagnetycznych oraz monitoring w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, który nie wykazał przekroczeń dopuszczalnych wartości. Istotną rolę odgrywały także działania edukacyjne zwiększające świadomość społeczną.

W gospodarce wodnej i ochronie wód prowadzono monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych, który wskazuje na zróżnicowany stan cieków powierzchniowych oraz dobry stan wód podziemnych. Realizowano działania planistyczne wynikające z dokumentów gospodarowania wodami, natomiast część działań o charakterze inwestycyjnym lub ochronnym nie była podejmowana. Istotne znaczenie miały również działania związane z utrzymaniem infrastruktury wodnej oraz edukacją ekologiczną.

W obszarze gospodarki wodno-ściekowej prowadzono szereg inwestycji obejmujących budowę i modernizację sieci wodociągowych, kanalizacyjnych oraz urządzeń oczyszczania ścieków. Działania te znacząco poprawiały infrastrukturę techniczną gminy i miały największy udział finansowy wśród wszystkich analizowanych obszarów. Uzupełnieniem były działania edukacyjne oraz utrzymanie istniejących rozwiązań systemowych.

W zakresie zasobów geologicznych działania koncentrowały się na rekultywacji terenów zdegradowanych i wydobywczych oraz ochronie złóż surowców mineralnych poprzez ich uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie nie stwierdzono przypadków nielegalnej eksploatacji kopalin, a działalność koncesyjna w analizowanym okresie była ograniczona.

Ochrona gleb opierała się głównie na działaniach edukacyjnych i doradczych prowadzonych przez instytucje rolnicze, obejmujących szkolenia, porady indywidualne oraz promocję dobrych praktyk rolnych. Prowadzono również monitoring gleb w ramach krajowego systemu, natomiast nie realizowano badań regionalnych w analizowanym okresie.

W gospodarce odpadami dominowały działania systemowe realizowane przez związek międzygminny, obejmujące odbiór i zagospodarowanie odpadów, funkcjonowanie PSZOK oraz szeroko zakrojoną edukację ekologiczną. System był stabilny organizacyjnie i finansowo, a istotnym uzupełnieniem były działania związane z usuwaniem azbestu oraz promowaniem ponownego użycia i recyklingu.

W zakresie zasobów przyrodniczych prowadzono działania ochronne i edukacyjne, obejmujące utrzymanie terenów zielonych, nasadzenia kompensacyjne oraz projekty związane z udostępnianiem walorów przyrodniczych. Realizowano także działania leśne, w tym monitoring zagrożeń, ochronę przeciwpożarową oraz planowanie gospodarki leśnej, przy jednoczesnym braku znaczących zmian w zakresie tworzenia nowych obszarów chronionych.

W obszarze zagrożeń poważnymi awariami podejmowano działania o charakterze prewencyjnym i organizacyjnym, obejmujące wyposażenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, szkolenia oraz ćwiczenia służb ratowniczych. Działania te wzmacniały lokalny system bezpieczeństwa i przygotowanie do reagowania na sytuacje kryzysowe.

Gmina wybiera te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców.

W dalszym ciągu konieczne jest inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska i kontynuację realizacji wyznaczonych działań. Opracowując nowy Program zaleca się wyznaczenie dalszych celów i zadań, które będą przyczyniać się do dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy, jakości środowiska, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na liczne podejmowane działania oraz wynikająca z nich pozytywne aspekty, realizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice za lata 2023 - 2024 **ocenia się pozytywnie.**

Spis tabel

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.12.2024 r.).....	11
Tabela 2. Procesy demograficzne w gminie Grębocice w latach 2014 - 2024.....	12
Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Grębocice	13
Tabela 4. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Grębocice.....	14
Tabela 5. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Grębocice	14
Tabela 6. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Grębocice.....	18
Tabela 7. Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Grębocice.....	20
Tabela 8 Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Grębocice	22
Tabela 9. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Grębocice	27
Tabela 10. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Grębocice	31
Tabela 11. Kierunki interwencji i zadania w obszarze ochrona klimatu i jakości powietrza ...	32
Tabela 12. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Gminy Grębocice	34
Tabela 13. Ilość przyłączy gazowych do budynków mieszkalnych.....	35
Tabela 14. Charakterystyka sieci gazowej na terenie Gminy Grębocice	35
Tabela 15. Modernizacja sieci gazowej oraz podłączenie budynków indywidualnych do sieci gazowej w latach 2023-2024	35
Tabela 16. Średnioroczne stężenia wybranych substancji w powietrzu atmosferycznym na terenie Gminy Grębocice w latach 2023 - 2024	40
Tabela 17. Wyniki monitoringu powietrza w strefie dolnośląskiej przedstawione w rocznych ocenach jakości powietrza.....	41
Tabela 18. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 - 2024 rok, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)	43
Tabela 19. Kierunki interwencji i zadania w obszarze ochrona przed hałasem	45
Tabela 20. Kierunki interwencji i zadania w obszarze ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.....	47
Tabela 21. Kierunki interwencji i zadania w obszarze gospodarowanie wodami	49
Tabela 22. Ocena stanu JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Grębocice	51
Tabela 23. Kompleksowa ocena stanu JCWPd obejmujących teren Gminy Grębocice	51
Tabela 24. Kierunki interwencji i zadania w obszarze gospodarka wodno-ściekowa	54
Tabela 25. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby geologiczne	57
Tabela 26. Grunty wymagające rekultywacji	58
Tabela 27. Kierunki interwencji i zadania w obszarze gleby	59
Tabela 28. Kierunki interwencji i zadania w obszarze gospodarka odpadami i zapobieganie powstawania odpadów	61
Tabela 29. Kierunki interwencji i zadania w obszarze ochrona przyrody i krajobrazu	65
Tabela 30. Kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami.....	69
Tabela 31. Ocena realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska	71
Tabela 32. Poniesione koszty podczas realizacji Programu Ochrony Środowiska	72
Tabela 33. Wskaźniki monitoringu realizacji na terenie gminy Grębocice w latach 2022 - 2024	74

Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Grębocice na tle powiatu polkowickiego	6
Rysunek 2. Położenie Gminy Grębocice na tle regionów fizycznogeograficznych	7
Rysunek 3. Układ głównych dróg na terenie gminy Grębocice	8
Rysunek 4. Droga wojewódzka nr 292 na obszarze gminy Grębocice	9
Rysunek 5. Linia kolejowa na terenie gminy Grębocice	10
Rysunek 6. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	12
Rysunek 7. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Grębocice	15
Rysunek 8. Róża wiatrów gminy Grębocice	16
Rysunek 9. JCWP na tle gminy Grębocice	19
Rysunek 10. Gmina Grębocice na tle JCWPd	20
Rysunek 11. Gmina Grębocice na tle Zbiorników Wód Podziemnych	21
Rysunek 12. Złoża zlokalizowane na terenie gminy Grębocice	23
Rysunek 13. Rezerwat przyrody i Zespół przyrodniczo-krajobrazowy na terenie gminy Grębocice	25
Rysunek 14. Przebieg granicy użytku ekologicznego Grodowiec w miejscowości Grodowiec na terenie gminy Grębocice	26
Rysunek 15. Lokalizacja pomnika przyrody „Dziadoszan” w miejscowości Grodowiec na terenie gminy Grębocice	28
Rysunek 16. Lokalizacja pomnika przyrody „Magdalem” i „Janina” w miejscowości Grębocice na terenie gminy Grębocice	29
Rysunek 17. Lokalizacja pomnika przyrody „Aleja Kasztanowa” w miejscowości Grodowiec na terenie gminy Grębocice	30
Rysunek 18. Nadleśnictwo na terenie gminy Grębocice	31
Rysunek 19. Zasięg podobszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 w województwie dolnośląskim w 2023 roku	42
Rysunek 20. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 w województwie dolnośląskim w 2024 roku	42

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r., poz. 647) w celu realizacji polityki ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza gminny program ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w tym zakresie, w strategiach, programach i dokumentach programowych wyższego rzędu.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 647) Wójt Gminy zobowiązany jest do sporządzenia Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska, który przedstawia Radzie Gminy celem zapoznania się z jego treścią. Organ wykonawczy gminy sporządza raporty co 2 lata. Następnie raporty są przekazywane do organu wykonawczego powiatu.

Celem opracowania raportu była:

- ocena stopnia realizacji zadań zawartych w Programie,
- analiza źródeł finansowania tych zadań,
- ocena efektów uzyskiwanych w poszczególnych obszarach, na podstawie przyjętych wskaźników monitorowania.

Raport obejmuje charakterystykę Gminy Grębocice, opis podejmowanych działań oraz ocenę skuteczności realizacji celów Programu Ochrony Środowiska. Dane wykorzystane w analizie pochodziły zarówno z Urzędu Gminy Grębocice, jak i z instytucji zobowiązanych do udostępniania informacji o środowisku. Wykorzystano również dane statystyczne, m.in. z Głównego Urzędu Statystycznego.

Analizą objęto dziesięć kluczowych obszarów interwencyjnych, w tym m.in.: ochronę powietrza, gospodarkę wodno-ściekową, ochronę zasobów przyrodniczych, gospodarkę odpadami oraz zagrożenia hałasem i polami elektromagnetycznymi.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że większość zadań przewidzianych w Programie została zrealizowana lub jest realizowana w sposób ciągły. W dalszym ciągu konieczne jest inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska i kontynuację realizacji wyznaczonych działań. Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje wskazujące na liczne podejmowane działania oraz wynikająca z nich pozytywne aspekty, realizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grębocice za lata 2023 - 2024 ocenia się pozytywnie.

W związku z powyższym, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne, ponieważ przyjęcie raportu stanowi ważny element procesu monitorowania polityki środowiskowej gminy oraz wyznacza kierunki dalszych działań na rzecz poprawy stanu środowiska i jakości życia mieszkańców Gminy Grębocice.